І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, THURSDAY, SEPTEMBER 14, 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, ЧЕТВЕР, 14-го ВЕРЕСНЯ 1967 No. 167. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Середа, 13 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ОКРУЖНИЙ СУД ВІДКИДАЄ скаргу Американської Унії Громадянських Вольностей проти Палатної Комісії в справах протиамериканської діяльности. Вищезгадана Унія домагалася, щоб Суд визнав, що ця Палатна Комісія діє незгідно з Конституцією, коли веде слідство в справі протесту проти В'єтнаму. Але суд вирішив, що він не має права вирішувати справу Конституційности Палатної Комісії. Адвокат Унії заповів, що внесе апеляцію проти рішення Окружного Суду до Найвищого Суду ЗДА.

КРАЙСЛЕР ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПОДОРОЖЧАННЯ авт продукції 1968-го року на 4.6 відсотків, це пересічно на $133 в порівнянні з моделями 1967-го року. Авта моделів 1968-го року починають продавати 14 вересня. Крайслер і Форд давніше заповідали, що авта нової продукції повинні подорожчати на проблизно $125 в порівнянні з цінами з 1967-го року. Та тривку ціну на авта нової продукції встановить Корпорація Дженерал Моторс, яка продукує половину всіх авт в цій країні. Минулого року Крайслер і Форд збільшили були ціну на нові авта на $100, та коли Дженерал Моторс збільшив ціну на $56, то і вони мусіли зменшити ціни.

РОЗДРІБНИЙ РОЗПРОДАЖ В СЕРПНІ Ц. Р. становив рекордове число $27.016,000.000, а в липні ц. р. продано товарів на суму $25.644,000,000. Цьогорічне число проданих товарів в серпні є на 6 відсотків більше в порівнянні з серпнем 1966-го року. Число проданих в серпні товарів тривкої вартости майже не змінилося в порівнянні з липнем ц. р. і виносило $8,656,000,000, але вартість проданих товарів нетривкої вартости в серпні ц. р. збільшилася на 2 відсотки в порівнянні з липнем і становила $18,360,000,000. Ці дані подає Департамент Торгівлі.

80 ВІДСОТКІВ ОПИТУВАНИХ ХВАЛЯТЬ Каліфорнійського губернатора республіканця Роналда Рігена за його працю на губернаторському становищі. Більшість опитуваних уважають його за консерватиста, а не радикально правого політика. 62 відсотки опитуваних уважають його за „дуже милу, щиру й привабливу людину''; 58 відсотків гадають, що Ріген „репрезентує новий підхід до політичних справ''. Аж 82 відсотки опитуваних хвалять його „тверду руку'', якої він вимагає при вирішуванні расових заворушень. 81 відсоток уважає, що його акторська праця не дала йому досвіду, потрібного до виконування обов'язків президента ЗДА.

МІНІ ТІШИТЬСЯ, ЩО ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ число членів АФП-КІО. Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні говорив про організаційні осяги на пресовій конференції з приводу нарад Виконної Ради цієї організації в готелі Самміт в Ню Йорку. Він сказав, що впродовж чотирьох років число членів АФП-КІО збільшилося на 1.549,000 і становить тепер 14.284,000, а в фінансовому році 1963-1964 воно виносило 12.735,000. Ці числа були одночасно відповіддю голові Спілки Автомобільних Робітників Волтерові П. Рутерові, який твердить, що очолювана Міні робітнича організація „спочиває на лаврах і завмирає''.

У СВІТІ

ЛІДЕР КОНСЕРВАТИВНОЇ ПАРТІЇ В БРИТАНІЇ ЕДВАРД ҐІТ ПРИЗНАЧИВ на нового голову партії Антоні П. Барбера, колишнього міністра здоров'я, члена палати громад від 1951 року. Кожна англійська партія має свого лідера, який стає — у випадку партійної перемоги у виборах — британським прем'єром, але й голову, який займається партійною політикою на внутрішньому терені і керує передвиборчою кампанією. Найближчі вибори в Британії відбудуться щойно у 1971 році.

У ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ ВІДБУВАЮТЬСЯ МОРСЬКІ МАНЕВРИ Атлантійського Союзу (НАТО). У тих маневрах взяли участь також 13 британських і голляндських воєнних кораблів, які були заякорені у британському воєнному порті Ґібральтару. Еспанська преса твердить, що приявність тієї фльоти в порті Ґібральтару під час того, як у минулу неділю відбувався в Ґібральтарі плебісцит над державною приналежністю того міста, мала на цілі застрашити мешканців і спонукати їх до голосування за залишення в Ґібральтарі британської влади, — що і сталося.

У СТОЛИЦІ КОНҐА КІНШАЗІ, (КОЛИШНЬОМУ ЛЕОПОЛЬДВІЛЛІ) ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер панафриканська конференція „на вершинах''. На 38 членів Організації африканської єдности — заступлених є в Кіншазі 37 держав, при чому 18 держав репрезентовані там своїми головами. Неприявною є тільки Маляві. Проводить тій конференції етіопський монарх Гайле Селяссі. Головна тема — боротьба чорних африканців проти біло-расових режимів у Південно-африканському Союзі та в Родезії і проти португальського колоніяльного режиму в Мозамбіку й Анґолі.

ДИКТАТОРСЬКИЙ ГОЛОВА КАМБОДЖІ КНЯЗЬ НОРОДОМ ШІГАНУК ВИКЛЮЧИВ із свого уряду двох міністрів, які були найпалкішими прихильниками приязни з Комуністичним Китаєм та заборонив видавання всіх приватних часописів, з яких половина була китайськими виданнями. Шіганук заповів переведення плебісциту, чи нарід в Камбоджі воліє його, чи „горстку ренеґатів, які зраджують свій край''.

ПОДОРОЖ ФРАНЦУЗЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ДЕ ҐОЛЛЯ ДО ПОЛЬЩІ СКІНЧИЛАСЯ повною невдачею: Владислав Ґомулка відповів де Ґоллеві таки зараз із соймової трибуни, що політика Польщі базувалась і буде базуватись на тісному союзі з Москвою, як йдиним ґрантом загрози збоку Німеччини. Ґомулка пригадав де Ґоллеві, що військово-політичний союз Польщі з Францією не захоронив ані Польщі ані Франції проти наїзду й перемоги гітлерівської Німеччини Цим Ґомулка дав зрозуміти де Ґоллеві, що нинішня Польща воліє союз з СССР, як із Францією.

СОВЄТИ НАЦЬКОВУВАЛИ БУЛИ ЄГИПЕТ ПРОТИ ІЗРАЇЛЮ, але не обіцяли Єгиптові своєї військової допомоги, бо повірили заявам Нассера про велику збройну перевагу арабів над Ізраїлем — заявив Ричард Г. Нолт, останній американський амбасадор в Єгипті, який недавно зрікся і повернувся вже до Америки. Нолт, як і недавній шарж д'аффер амбасади ЗДА в Каїро Дейвід Нес зекрлися, мабуть, внаслідку невдачі старань, щоб Єгипет не зривав дипломатичних взаємин із ЗДА. Але вони твердять, що Державний Департамент злегковажив їхні передбачення весною ц. р., що вибухне нова єгипетсько-Ізраїльська війна.

СТРАЙК УЧИТЕЛІВ У НЮ ЙОРКУ ТРИВАЄ

Президент Об'єднаної Федерації Вчителів Алберт Шенкер промовляє під час масового зібрання вчителів у Флашінґу, Ню Йорк. На зібранні вирішено домагатися більших платень і видатнішої участи у шкільній політиці.

Сенат схвалив законопроєкт про пожертви на виборчу кампанію

Вашинґтон. — 12-го вересня Сенат більшістю 87-ох до 0 голосів схвалив так званий виборчий законопроєкт, який вніс був Уряд, в справі пожертв приватних осіб та організацій на виборчу кампанію. Але Сенат більшістю 46-ох до 42-ох голосів відкинув поправку сенатора з Пенсилвенії Джозефа С. Кларка про те, щоб члени Конґресу і кандидати на сенаторів і конґресменів виявляли джерела своїх особистих прибутків. Згідно з прийнятим проєктом одна особа може жертвувати на виборчу кампанію найбільше 5,000 долярів. В урядовому проєкті не було жадного обмеження пожертв для членів родин кандидата. Сенатор демократ із Ровд Айленду Джан О. Пестор заявив, що він дивується, як Комісія Правил могла перепустити такий проєкт, який можливлював би багачам діставатися до Сенату. Прийнятий законопроєкт визначає висоту фондів, які можна видати обидвом партіям на виборчу кампанію. В політичних колах гадають, що Палата Репрезентантів відкине цей проєкт. Треба додати, що в Конґресі є проєкт про те, щоб виборчу кампанію фінансували федеральними фондами.

Ромні про потребу великих зусиль для припинення расових заворушень

Вашинґтон. — Мишиґенський губернатор, республіканець Джордж Ромні, зізнаючи в Президентській Дорадчій Комісії в справах громадянських заворушень, заявив, що треба буде великих історичних зусиль Уряду та всього громадянства, щоб „не допустити до проливу крови й руйнування майна'', що відбувалося минулого літа в деяких американських містах. Ромні мав у своєму стейті великі расові заворушення в Дітройті. Він твердить, що треба окремої програми та „треба привернути віру в Америку й Конституцію'', щоб запанувало довір'я між расами та повне зрозуміння між ними обов'язків громадян цієї країни. Ромні не повторив у зізнаннях оскарження на адресу президента Джансона за те, що Уряд запізно прислав федеральне військо до Дітройту, як це він був зробив давніше, але натякнув, що федеральна допомога „прийшла запізно'', і що вона була замала. Але представник Уряду Сайрус Р. Венс відповів на це в окремій заяві, що губернатор Ромні був нерішучий під час расових заворушень і не знав закону, коли Президент має висилати федеральне військо до стейтів. Але і Ромні і Венс, який працює в Департаменті Оборони, погоджуються в тому, що відділи Крайової Ґвардії не є належно вишколені в тому напрямі, щоб з повним успіхом поборювати громадянські заворушення.

АФП-КІО пропонують більйонову програму для створення одного мільйона нових варстатів праці

Ню Йорк. — Виконна Рада Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Організацій пропонує, щоб Федеральний Уряд видав один більйон долярів на те, щоб можна було зорганізувати один мільйон нових варстатів праці та дати затруднення тим особам, які живуть в міських нетрах, і які не мають праці. Один пункт цієї широкої програми домагається, щоб кожного року будувати по 2,500,000 нових мешканевих одиниць. Мешкання мали б бути для тих, що мають малі особисті прибутки та для родин із середніми прибутками. Виконна Рада АФП-КІО заявляє, що мешканева проблема в містах і на передмістях — це головна проблема, і Уряд повинен її конче розв'язати. Ці ухвали Виконна Рада схвалила на заключних зборах в готелі Самміт в Ню Йорку. В ухвалах говориться про те, що „Америка не може чекати з відбудовою своїх міст''.

Сенатор Р. Кеннеді оскаржує тютюнову промисловість в „торгуванні смертельною зброєю''

Ню Йорк. — Сенатор Роберт Ф. Кеннеді, відкриваючи сесію Першої Світової Конференції в справах курення і здоров'я, оскаржував тютюнову промисловість „в торгуванні смертельною зброєю... для фінансових зисків''. Він заповів, що внесе до Конґресу три законопроєкти, які мали б зменшити курення цигарок. Два законопроєкти домагатимуться, щоб на реклямах цигарок були гостріші перестороги про те, що курення вкорочує життя курцям, а третій законопроєкт домагатиметься, щоб висота податку від цигарок була залежна від того, скільки в них є нікотини і смоли. Сенатор демократ із Ню Йорку Р. Кеннеді казав: „Щороку цигарки вбивають п'ять разів стільки американців, скільки їх гине в автомобільних катастрофах. Один тільки пістряк легенів вбиває стільки, скільки гине на шляхах. Тютюнова промисловість торгує смертельною зброєю. Вона торгує життям людей для фінансових зисків''. Тютюновий Інститут, який втримує тютюнова промисловість, заперечив твердження сенатора Кеннеді, але не дав доказів, які збивали б твердження сенатора.

Збомбардовано склади, мости й залізничий вузол у Гайфонґу

Сайґон — Американські бомбовики, стаціоновані на двох літаконосцях у затоці Тонкіну, бомбардували у вівторок 11 вересня товарові склади у порті Гайфонґ, тамошній залізничий вузол та мости, що ведуть з того міста в глиб Північного В'єтнаму. У тому бомбардуванні брали участь бомбовики типів „Ф-4 Фантом'' і „А-4 Скайгок''. Числа літаків, що брали участь в атаці, не подано. Не вважаючи на сильний протилетунський вогонь — ні один з літаків не був поцілений. Зате дві протилетунські ракети совєтського виробу скрутили з наміченого шляху і вибухли над кораблями у порті, при чому — мабуть — пошкодили два чужинецькі кораблі, один польський та один італійський. За півофіційним повідомленням, ціллю того бомбардування було ізолювати порт Гайфонґ, найбільший центр постачання для комуністичного Південного В'єтнаму з-закордону, від північно - в'єтнамського суходолу. Під час тієї летунської атаки і безпосередньо після неї був припинений ввесь залізничий і шляховий рух довкола того великого міста і американські коментатори стверджують, що навіть у випадку швидкої направи тамошніх шкід — у чому північні в'єтнамці є майстрами — у порті накопичиться маса привезеного кораблями товару, його розвантаження буде тривати довший час і Північний В'єтнам дізнає від цього поважну шкоду, — особливо, коли таке бомбардування буде повторятися. Порт Гайфонґу належить до „недоторкальних'' цілей у Північному В'єтнамі: Президент заборонив бомбардувати його з уваги на велику можливість пошкодження чи навіть затоплення совєтських і навіть союзних з Америкою кораблів і спричинення внаслідку поважних міжнародних спорів. Великі пожежі й дими, спричинені цим останнім бомбардуванням, внеможливили докладну оцінку наслідків, але стверджено, що знищено цілком два мости.

Ватиканський Синод розглядатиме „фермент'' серед духовенства

Рим. — Генеральний секретар Синоду, який збереться у Ватикані 29 вересня ц. р., архиєпископ Владислав Рубін, поляк, заявив, що дебати на Синоді торкнуться напевне „ферменту тенденцій і ідей, які виринули внаслідку інновацій, започаткованих Другим Ватиканським Собором''. За пресовими з[illegible], той „фермент'' стосується таких справ, як целібат, відношення Католицької Церкви до контролі народин та різні пропоновані літургійні зміни. Деякі духовники, які виступили з отакими суґестіями, стрінулися з різкими закидами збоку консервативних католицьких владик, але до прихильників поважних реформ в ліберальному напрямку належать також деякі кардинали, наприклад кардинал Бернард Альфрінк з Голляндії. Синод буде складатися із 197 владик, при чому 135 — це виборні епархіяльні архиєпископи й єпископи, а 62 — члени ватиканських курій та духовники, призначені Папою. Можна згори передбачити — стверджує преса — що на тому Синоді позначаться ті самі дві течії, що й позначились на Ватиканському Соборі з рр. 1962-1965, а саме — консервативна й ліберальна. Синод не матиме права приймати зобов'язуючі рішення, а тільки прийматиме рекомендації Папі, від якого залежатиме, наскільки він візьме їх на увагу.

Дві колишні „Місс ЗДА'' супроводитимуть вибір „Місс Союзівки'' цієї суботи

Мішел Метрінко

Марія Рибчук

Союзівка, Керґонксон. — Як уже інформовано, в найближчу суботу, 16-го вересня, на цій оселі відбудеться вже традиційний багатолюдний „День УНСоюзу'', що цього року буде присвячений 50-річчю Великої Української Національної Революції. З цієї нагоди ввечері відбудеться в концертовій залі „Веселки'' врочистий концерт, на якому промовлятиме колишній голова Ради Міністрів Директорії Української Народної Республіки проф. Борис Мартос. Разом з ним та головою Представництва Виконного Органу УНРади в ЗДА дир. Іваном Крамаренком запрошено й інших членів Центральної Ради та Уряду УНР, які живуть в околиці, щоб у тому дні були гостями УНСоюзу на Союзівці. В концертовій частині програми, як уже інформовано, виступить уперше на українській сцені солістка нюйоркської „Мюзік Гол'' Орися Бала і танцювальний ансамбль Осередку СУМА „Лиман'' з Пассейку.

Після концерту відбудеться забава із традиційним вибором „Місс Союзівки'' на 1968-ий рік. Вибір супроводитимуть дві українки-красуні, що в недавньому минулому були визнані за найкращих дівчат ЗДА: Мішел Метрінко з Н. Йорку, що була „Місс ЗДА'' у 1964-му році, та Марія Рибчук з Філядельфії, що була „Місс ЗДА'' в минулому, 1966-му році. Імпрезою керуватиме маестро Володимир Гентиш.

Відбулась перша зональна зустріч відділів МУНО-МУН у Міннеаполісі

Міннеаполіс, Мінн. — Перша Зональна Зустріч чотирьох осередків МУН -МУНО із ЗДА й Канади відбулась тут 2 й 3 вересня і була присвячена 50-річчю Української Національної Революції та 25-річчю Похідних Груп ОУН. Підготовчим Комітетом зустрічі керувала п. Т. Миронюк. Ділова частина Зустрічі була започаткована спільною молитвою, яку провів о. прот. М. Куданович, член Почесної Президії, до якої входили члени різних філій МУН і МУНО, між ними проф. д-р Олександер Грановський. Після Привітів учасники заслухали доповіді:п. Єлизавети Стодольної „Проблематика нашої молоді'', п. М. Кушніра „Шлях нашої молоді'' та проф. М. Михалевича „Треба не тільки хотіти, але й уміти!''. Учасники Першої Зональної Зустрічі прийняли Резолюції, в яких, між ін., закликається молодь українського походження та всі українські організації у вільному світі об'єднати їхні зусилля для збереження культурних традицій і мобілізації вільного світу проти російського комуністичного імперіялізму. В Резолюціях висловлено привіт першому Світовому Конґресові Вільних Українців та повну підтримку СКВУ, в надії, що СКВУ стане засобом до повного об'єднання всіх суспільно-громадських організацій у вільному світі. Учасники Зональної Зустрічі закликають Крайові управи всіх молодіжних організацій покликати до життя спеціяльну Спільну Комісію для підготови Першого Світового Конґресу Української Молоді у вільному світі, в рямках СКВУ. Виголошено ряд привітань, у цьому від УНСоюзу, яке склав п. М. Каркоць.

Фундація ім. Т. Шевченка в Канаді набирає дедалі більшої популярности

Фундацію ім. Тараса Шевченка в Канаді було офіційно зареєстровано і визнано актом обох палат канадійського парляменту в 1963 р., як таку, що має плекати і розвивати українську культуру в Канаді — частину духової скарбниці цілої України. Якщо перші роки існування Фундації були підготовними, із скромними фінансовими звітами про збірку фондів, то нині становище різко змінилось на краще. На 31 березня 1967 р. основний капітал фундації ім. Т. Шевченка становив понад 129 тисяч дол., а попереднього року — лише 75 тис. долярів. Крім готівки, Фундація мала в кінці березня на понад 19 тис. долярів підписаних зобов'язань від жертводавців. Остаточна мета Фундації — зібрати один мільйон долярів, відсотки з яких будуть кожного року витрачатись на потреби плекання і розвиток української культури в Канаді. Вже тепер Шевченківська Фундація, сама ще в процесі росту, — виплатила 2 тис. 200 дол. на допомогу в кількох культурних починах. „Бюлетень Комітету Українців Канади'' поінформував у ч. 6 про цю справу докладніше:

„На частинне покриття коштів видання трьох монументальних праць, а саме перекладаних на англійську мову проф. Кірконелем і проф. Андрусишином „Українські поети'' і „Кобзар Шевченка'', та репрезентативного видання Кейвана „Шевченко -Мистець'', Дирекція Фундації постановила звернути Комітетові Українців Канади суму $5,000 із своїх перших прибутків. Дотепер, на ту ціль вплачено $2,000.''

В Австралії створено Спілку Українських Образотворчих Мистів

Сідней. — З ініціятиви п. Степана Міська, в Австралії постала Спілка Українських Образотворчих Мистців, СУОМА, до якої вже приступили 18 членів - основоположників. Тижневик „Вільна Думка'' в ч. 29 повідомив, що спочатку було створено 5-членну Крайову Комісію у складі: „Володимир Савчак із Брізбену, Михайло Садовський з Сіднею, Степан Місько з Канберри, Василь Буряк з Аделаїди, з допомогою виборчих листків одноголосно вибрали з-поміж себе на голову СУОМА — Степана Міська. „Тимчасовий 5-членний Комітет СУОМА має опрацювати статут Мистецької Централі і підготовити Основуючі Загальні Збори СУОМА, на яких буде вибрана управа Спілки і буде затверджений статут.

В програму своєї мистецької діяльності СУОМА поставила наступні напрямні: Продовжувати ці форми мистецтва, які не можуть вільно розвиватися в Україні, СУОМА репрезентувати ме назовні цю частину української культури, що розвиває образотворчі ідеї і її форми, створити відповідні умови для плекання талановитих молодих мистців, поширювати і збагачувати українську культуру в Австралії, відшукати і організувати всіх образотворчих мистців в СУОМА, підготовляти і відбувати щороку в різних стейтах творчі виставки українських малярів, об'єднаних в СУОМА, або організувати загальні виставки усіх видів українського мистецтва, спонукати ввесь український загал іти назустріч мистцям у їхній творчій праці''.

Перша виставка образотворчого і народного мистецтва, яку організувало СУОМА, відбулася в Канберрі від 25 до 31 серпня 1967 р. в найкращій Ґалерії в Канберрі.

В Шикаґо побили о. шамбеляна П. Леськова, Владика Ґабро заповідає екскомуніку

Шикаґо. — Місцевий український тижневик „Нова Зоря'', що є органом Української Католицької Єпархії св. о. Николая, інформує в числі з 10-го вересня ц. р., що там в понеділок, 28-го серпня ц. р., група неназваних поіменно напасників „зневажила, вживаючи фізичного насилля, пароха катедри св. о. Николая о шамбеляна Петра Леськова, побиваючи його до крови''. В тому самому числі „Нової Зорі'' опубліковано слово Владики Преосв. Ярослава Ґабра, виголошене по радіо 1-го вересня ц. р., та в якому сказано, що о. шамб. Леськова побито ввечорі в парохіяльному уряді, що напасники виволікли його на вулицю, що ціле його лице було облите кров'ю і що тільки завдяки поліції його життя було врятоване. В газеті сказано, що „спричинниками цього нечуваного нападу була група людей, що є проти зміни календаря з юліянського на григоріянський, яка наступила тому три роки''. Рівночасно інформується з Єпископської канцелярії, що „всі ці, які відважилися наложити руку на духовну особу, чи допомагали в тому, згідно з канонічним правом підпадають під екскомуніку, зарезервовану дотичному Ординарісві''.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Орієнтація на комуністів

З південно-азійської Камбоджі наспіли вістки, що диктатор-князь Нородом Шіганук звільнив двох міністрів, відомих із своєї прокитайської орієнтації, і загострив курс проти доморослих комуністів. Недавно Шіганук скаржився у публічній заяві, що хоч він дав „велику допомогу" Північному В'єтнамові і південнов'єтнамським комуністичним партизанам — В'єтконґові, а також зірвав дипломатичі взаємини й торгівлю із ЗДА, комуністична пропаґанда називає його „запроданцем Америки", і комуністи повели проти його режиму партизанську боротьбу. Нородом Шіганук запевняє, що і тепер „не хоче згоди з Америкою", поки вона не відкличе своїх військ з Південного В'єтнаму, але, очевидячки, він не матиме вибору: або скапітулює перед комуністами або буде примушений радикально зревідувати своє становище.

Це ніяка несподіванка для всіх, хто знає історію наївних державних, партійних і безпартійних діячів, які вважали, що можлива „приязнь і співпраця" з комуністами на базі обопільної льояльности. З новітньої історії України знаємо долю всіх боротьбістів і комуністів, які вірили у „співпрацю" з московськими комуністами і всі вигинули, за вийнятком, може, Винниченка, який встиг врятуватись утечею. Після підписання Польщею з СССР пакту неаґресії в 1934 р. не вільно було польській пресі писати будь-що проти Москви, — ця надмірна льояльність Варшави скінчилася, коли Молотов підписав з Ріббентропом договір з серпня 1939 р. з уповноваженням для Гітлера — вмаршувати до Польщі. Індонезійський президент Сукарно орієнтувався на „вісь Джакарта - Пейпінґ - Ганой" — і відомо, що ту ситуацію Пейпінґ використав для переведення — на щастя невдалого — перевороту в Індонезії у вересні 1965 р. Приязне відношення індійського „невтрального" прем'єра Джавагарлала Неру до Китаю скінчилося наїздом Китаю проти Індії в 1962 році. Коаліційний з комуністами уряд в Ляосі розбився тоді, коли „приватна" армія комуністичного Патет Ляо намагалася захопити всю територію тієї країни. Приязнь новостворених африканських держав до Москви або Пейпінґу з-правила кінчається реакцією тамошніх патріотів проти загрозливої повені комуністичних „дипломатів" і „дорадників".

Віце - президент Г. Гомфрі відповів недавно адвокатам коаліційного з комуністами уряду в Південному В'єтнамі, що прийняти до уряду комуністів це те саме, що впустити лисицю до курника. Тепер Шіганук переконується в цій правді, якої, проте, ще не розуміють і не признають різні лібeрали й пацифісти у світі.

„Общее дело"

Майже щодня на сторінках центрального органу ЦК КПСС „Правди" в передових і в статтях останніми місяцями можна зустріти вираз „общее дело", тобто „спільна справа". З нагоди підписання 7 вересня совєтсько-угорського договору на нові 20 років про співпрацю, „Правда" з 9 вересня помістила вже й передову п. з. „Велика сила єдности". У ній твердиться, з позицій Москви, що „інтереси миру і соціялізму, інтереси трудящих усіх країн наполегливо вимагають від соціялістичних держав зміцнювати єдність їхніх лав" . . . На мітинґу в Будапешті Л. Брежнєв також підкреслював: „Єдність була, є і залишається нашим бойовим гаслом, нашим девізом" . . .

Ситий не думає про хліб. „Голодній кумі хліб на умі" — ясно висловився український народ про тих, кому чогось бракує. Московський крик про єдність — це реакція стривоженої Російської імперії на дедалі більші розходження в так званому „соціялістичному таборі". Від часу смерти Сталіна провід СССР у „світовому комунізмі" почав занепадати. В колись нібито монолітному русі появилось багато розколин. Юґославія практично унезалежнилась від рішень Москви, Албанія приєдналась до комуністичного Китаю, який домагається від СССР повернення своїх земель, і тому в „Правді" з 9 вересня сказано, що Китай нині „провадить шовіністичний, великодержавницький курс" . . . 10 вересня Москва повідомила, що Китай відмовився продовжити договір з СССР про пароплавство на ріці Амурі та на інших прикордонних ріках Далекого Сходу та ще й висунув „провокаційні вимоги", щоб СССР повернув ті землі Китаєві. В останніх місяцях СССР продовжив договори про „єдність та співпрацю" з Болгарією, Угорщиною, Монголією і Польщею. Але про Румунію „Правда" не згадує, бо „єдинителі" натрапляють там на ледве приховуваний опір централізаторській Москві. В резолюціях центрального комітету компартії Англії виразно сказано, що вже немає і не буде єдиного центру „світової революції" — нова заява проти „єдности".

Здається, що й комуністи в деяких країнах починають розуміти, що увесь московський фарс із так зв. „комунізмом" потрібний Москві лише для збереження її імперії.

К. Крупський

ДОВКОЛА ВТЕЧІ СВІТЛАНИ

Немов якась надлюдська сила хотіла, щоб у п'ятдесяту річницю існування найбільшої в історії людства тиранії втекла на волю рідна дочка одного з найбільших творців цієї тиранії.

Численні і при тому виразно суперечні коментарі в світовій пресі про втечу Світлани Сталіної дезорієнтують пересічного читача. Для прикладу: американський журнал „Ню Ріпаблик" з 1-го липня ц. р. передрукував статтю французького експерта совєтських справ Мішеля Гордея, в якій Світлана представляє свого батька так, що направду їй треба було б співчувати. Натомість зі статті в „Лайфі" Сталін, також за словами Світлани, вийшов добрим батьком.

Таких протиріч можна навести більше, однак, той, хто розуміє істоту преси вільного світу, свідомий мотивів тих протиріч, які зроджуються не тільки погонею за сенсаціями, а й політичними умовинами та, очевидно, протидією тих, що в 50-ту річницю московського „надфевдалізму" заплатили б дуже велику ціну за те, щоб та афера не сталася хоч принаймні в такий важливий для них час.

На нашу скромну гадку, насвітлення справи втечі Світлани, в основному, іде позитивним шляхом. Від часу її втечі Сталін став тим, чим він був, а саме — найбільшим з усіх тиранів, а комуністична система дістала найдошкульнішого поличника за ввесь час свого існування.

Серед маси пресових коментарів про втечу Світлани та її книжку, що має незабаром появитися, на особливу увагу заслуговує стаття в „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 28-го серпня ц. р. п. н. „Що справді зробив Сталін — не сказано про його тиранію".

У вступі до цієї статті зазначено, що книжка Світлани порушує нові питання якраз тоді, коли Москва приготовляється святкувати 50-ліття „жовтневої революції". Зокрема питання, якою саме людиною був Сталін, і чи тільки він репрезентував червоний терор у Совєтському Союзі. В дійсності, пише автор цієї статті, є документальний доказ на те, що Сталін був найбільшим тираном в історії — більшим від Тамерлана, Джінґіс-Хана або Івана Грізного. Тому знавці совєтських справ обвинувачують в цьому комуністичну систему і кажуть, що в ній кожного часу може виникнути другий такий деспот.

25 із 50 літ Йосип Сталін був абсолютним володарем і диктатором Росії, комуністичної партії та совєтського уряду.

Із зближенням цього „золотого ювілею" сталася дивна річ: улюблена і єдина дочка того диктатора втекла на Захід і просить права азилю в ЗДА. Вона шукає тут „свободи себевислову, якої не мала у своїй країні".

Втеча такої визначної особи спричинила приголомшення в Кремлі, насторожeність у Білому Домі та судороги інтриґ в цілому світі. Совєтські урядовці були у фурії з того приводу, якої шкоди завдано їхнім плянам відзначення 50-ліття. Комуністичні аґенти пробували перешкодити публікації спогадів Світлани, за які, кажуть, одержала вона 3 мільйони долярів авторського гонорару.

Совєти розгорнули широку пропаґандивну кампанію з метою дискредитувати дочку Сталіна.

Редакція журналу „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" наводить короткі вислови про книжку Світлани відомих рецензентів, з чого виходить, що в тих спогадах про політику немає нічого. Однак, на нашу гадку, це зовсім не зменшує шкоди, завданої 50-літньому ювілеєві та комунізмові взагалі

Ми переповіли лише частину вступної сторінки названої статті. На дальших 5-ох сторінках подані потрясаючі факти з життя та „діяльности" тієї потвори в людському тілі, яку звали Сталіним. Є тут і дві маленькі, але страшні згадки про жертви українського народу, які з політичних причин промовчується в світовій пресі.

Ось перша з них: „Наступ колективізації найгірше вдарив Україну. Приблизно 10.3 мільйона українців зникли. Других 4.8 мільйона вимерли від голоду"...

Друга згадка — це відомі слова Хрущова, в яких він обвинувачує Сталіна у винищенні декотрих малих народів: „Українці уникнули тієї долі тільки тому, що їх було забагато.. Інакше він (Сталін) був би вивіз їх також".

„Сталін використовував робочу силу мільйонів невільників, які під наглядом поліції будували канали, вирубували ліси, відкривали нові копальні та збирали жнива. Один із провідних авторитетів писав, що те, що Сталін створив, не є соціялізмом чи комунізмом; а є надфевдалізмом — середньовіччя з тракторами"...

Перечитавши цю цінну статтю, читач знаходить відповідь на питання суперечностей довкола втечі Світлани. Тож не диво, що дехто з кремлівських вождів попадав у фурію, інші, як, наприклад, Косиґін, стараються іґнорувати той факт, підкреслюючи „нестійкий характер" Світлани, ще інші намагаються протидіяти інтриґам. Однак, незаперечним залишається те, що втеча Світлани це справжнє приголомшення для комунізму, передвісник, що захитує віру в доцільність комуністичної системи навіть у багатьох комуністів.

Світлана не відкрила Заходові ніяких таємниць про злочини Сталіна, бо Захід знає ті злочини вже давно. Однак втеча Світлани змушує ввесь світ зробити підсумок з того, що дали ті колосальні жертви, за які куплено неволю для народів.

Українська спільнота у вільному світі мусить належно використати цю подію, пригадуючи світові про поневолення українського народу.

Мирослав Семчишин

ЯК ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ В АМЕРИЦІ

(До проблеми навчання української мови як другої)

(1)

Заголовок „Як зберегти українську мову в Америці" — дуже широкий. Здаю собі справу з того, що це питання не тільки мовного порядку, але й етнічно - культурного, соціяльного, економічного та національно - політичного. Що більше, в це питання гостро врізується справа т. зв. двох батьківщин і всіх пов'язаних з нею ускладнень. Такого маштабу статті не збираюсь писати, а втім ледве чи одна стаття вичерпала б всю проблему. Тому свою основну тему я уточнив у підзаголовку — „До проблеми навчання української мови як другої" і на це питання постараюся відповісти зі становища передусім мовознавчого і тих усіх культурних процесів, що зазублюються з ним. Я хочу довести, що майбутнє української мови в цій країні, попри всі інші фактори, на які ми впливу не маємо, у великій мірі залежатиме від того, як ми розв'яжемо кардинальне питання — „мова рідна чи друга" і як з погляду нового вчення про мову повинні цієї мови вчити в школі і вдома.

На цю тему автор цих рядків трикратно говорив в організації місцевих українських учителів, молодих матерів і сеньйорів однієї молодечої організації. Проаналізовано всі аспекти цього питання (отже, не тільки мовно - методичний, але й національно - виховний), і я хочу ствердити, що ці погляди знайшли не тільки глибоке зрозуміння, але й до деякої міри змінили підхід до справи і спосіб мислення у тих, що, як учителі рідної української мови чи як виховники, стали в силу існуючих обставин різьбарями душ наших майбутніх поколінь. Коротко: ці погляди взято під увагу.

Якщо зібрати все, що досі написано й сказано при всіляких нагодах про значення, потребу і вагу науки української мови так для інтересів індивідуальних, як і збірних нашої українсько-американської спільноти, то можна мати в результаті кількатомову працю - студію, до якої кожний читач міг би додати ще й свої власні завваги та міркування. Така бо є природа цього питання. Така розтяжна - всебічна, а втім і болюча та всюди і всіми дискутована проблема навчання української мови. І майже кожний з нас може до деякої міри вважати себе експертом від цієї справи. І я ніяк не збираюсь усіх тих, здебільша практично зформульованих, заложень аналізувати чи повторювати. Моїм завданням буде радше кинути жмут світла на проблему місця рідної мови в загальношкільній програмі студій нашої молоді та вказати на те, як здійснити найкраще програму навчання української мови — як фундаменту українознавчих студій чи українського світогляду, а вкінці вказати на нашу — батьків і виховників — ролю у цьому складному процесі.

— — —

У безлічі педагогічних теорій про потребу-суть і цілі навчально - виховної дії є одна безспірно фундаментальна теорія, з якою тяжко не погодитись. А теорія ця каже про те, що, виховуючи і навчаючи своїх дітей, батьки змагають до того, щоб продовжити в них своє власне життя, але вже в досконаліших змісті і формі, тобто краще забезпечити їх екзистенцію „з роду в рід". Цю соціяльну функцію виконує кожна людина без уваги на ступінь свого культурного розвитку. І чим більший, так інтенсивно, як і екстенсивно, розвиток людини, його культурне „я", тим більша його амбіція, тим яскравіші й свідоміші його виховні цілі і більш організовані заходи щодо своєї дитини.

В українському випадку ця правда теж має своє повне і раціональне застосування. Висловом цього є наш природний і як слід умотивований гін до збереження наших культурних вартостей, до їх розбудови і розвитку. Це вповні стосується і нас — усіх українців в діяспорі. І ці аксіоми стали основою „С т в е р д ж е н ь" (тобто резолюцій) сесії для справ української культури, зорганізованої навесні 1964 р. в Торонті (Канада) Шкільною Радою УКК і Об'єднанням Українських Педагогів Канади, в яких м. і. читаємо:

„Українська національна культура є нею постільки й доти, поскільки й доки люди, що є українцями, вважають її своєю чи інші її так звуть (§ 8).

З погляду української культури знання рідної мови необхідне, бо мова-ключ до існування культури, і без мови не можна нею користуватись ані її розвивати (§ 22).

Перед українським громадянством у діяспорі лежить завдання продовжувати свої культурні традиції, розвивати їх, підносити вартість української культури, знайомлячи з нею довколишній світ, а зокрема передавати їх новим поколінням (§ 23)".

А з цього, сказано далі в тих же „Ствердженнях", випливає потреба української виховної системи... а тією потребою, яка висувається на чоло, є власне роля українознавчого шкільництва.

Таким чином маємо ясно зформульовану відповідь на питання, чому і для кого ми зобов'язані продовжувати поза межами батьківщини працю над нашими дітьми. І ми цю працю вдержання-забезпечення - закріплення і розбудови українських культурних вартостей виконуємо.

Не буду торкатися всіх видів цієї важливої і відповідальної праці, всіх форм нашої культурної дії. Вони нам усім добре відомі. Моя ціль уточнити нові, досі не дискутовані елементи, що супроводять навчання української мови і поробити деякі висновки так для вчителів, як і для батьків та виховників.

— — —

Одним із головних непорозумінь при навчанні української мови в різних типах українознавчих шкіл є загальне незадоволення батьків і учителів з того, що учні - діти українознавчих шкіл і діти українських батьків нерадо вчаться тієї мови, з примусу ходять до суботніх українознавчих шкіл або, якщо навіть без примусу ходять і вчаться, то дуже нерадо цією мовою користуються. Або, врешті, коли і вживають мови своїх батьків, то ця гарна, милозвучна мова у їхній вимові прямо ріже наше вухо. Ми чуємо в ній цілий ряд американізмів, вона звучить неприродньо, і взагалі це не наша мова, а якийсь волянюк, якась мішанина.

Де ж тут корінь лиха? Адже ж батьки роблять усе можливе, щоб діти говорили по - українськи, вчителі (і то досвідчені педагоги) докладають усіх зусиль навчити молодь цієї мови, молодечі організації наснажують молодь ідеями Пласту, СУМА, ОДУМ-у чи МУН-у, а в результаті маємо якусь мовчазну конспірацію загалу цієї молоді, якій ні дорікання, ні мольби, ні погрози батьків, ні педагогічні заходи школи ніяк не доходять ні до розуму, ні до серця.

Не смакує бо цій молоді мова їхніх батьків, не діє на неї емоційно та патріотично, і таким чином на наших таки очах розігрується драма „батьки і діти": з одного боку — велике бажання виховати свою дитину в своєму дусі з поміччю рідної мови, а з другого — крайня неохота, а то й очевидна байдужість до тих усіх заходів.

І ось тут на чоло висувається основне питання: Чого ми вчимо? Чи вчимо р і д н о ї м о в и, тобто чи в процесі навчання українська мова займає місце рідної мови, чи може українська мова формально і природньо будучи рідною мовою, фактично, всилу існуючих „вищих" обставин нашого щоденного життя, в умовості учня є або може бути переміщена на другий плян і займає або займе місце другої або вивченої мови?

Знаємо з досвіду, що дитині замало мати батьків-українців, 4-6 років ходити до школи українознавства і скласти іспит щоденного життя і нашої американської дійсности, — та постійно, послідовно і природньо при всіх можливих ситуаціях користуватись т і л ь к и українською мовою, а не англійською чи американсько-англійською. Ця правда у всій своїй ширині стосується українського молодого покоління в З'єднаних Державах (як і в інших англомовних краях), покоління, яке при всіх нагодах виявляє очевидну тенденцію бути передусім американцями.

(Далі буде)

РОЗБИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ В УССР

Київ. — В УССР у ці дні влаштовують „обласні свята": „День Київської області", „День Чернівецької області" і т. д. З нагоди „Дня Полтавської области", в „Радянській Україні" з 25 серпня поміщено під наголовком „Рідна мати моя" розповідь, що є клясичним прикладом розбивання родин в умовах поневоленої України і, одночасно, підтвердженням використання дітей на колгоспній праці:

„Рідна мати моя! Ти й ночей не доспала, ти й в дорогу далеку дітей проводжала, і рушник вишиваний на щастя, на долю дала... Немов про Оксану Семенівну написав полтавчанин, відомий український композитор Майборода цю популярну пісню на слова Малишка. Першою провела вона свою найстаршу доньку Віру, коли та закінчила Харківський університет і поїхала вчителювати. Винесла рушник Олександрові, коли той, дев'ять літ тому, з дипломом інженера прямував на новобудови Таджикістану. Слідом за ним у ті ж краї вирушив молодший, інженер-авіятор Олексій. Потім ще трьох дочок провела Оксана Семенівна: Галину — біолога, наукового працівника державного заповідника — Казахстан, Ліду — випускницю Харківського педагогічного інституту — до школи й Олександру, на навчання до політехнічного інституту. Батьки не впевнені, що залишиться біля них менша частина сім'ї. Адже Оля, закінчивши середню школу, теж напевно потягнеться і далі вчитись. Правда, ще два роки до закінчення середньої школи залишилось Толі, три — Надійці, а Наташі аж шість. Всі вони беручкі до праці й до науки. З школи приносять похвальні грамоти, а з колгоспних полів — подяки. Десятеро дітей. Усі однаково рідні. За кожного душа болить, удачі і труднощі кожного радують чи засмучують материнське серце. З домашніми й погомоніти можна, слово мовити, а вже з тими старшими... Тільки листи і сподівання на зустріч. У них також сім'ї, є вже й о онуки. І не так легко тепер зібрати рід Іващенків".

СТВЕРДЖУЮТЬ ПРИМУСОВУ ПРАЦЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

В „Молоді України" з 6-го вересня надрукована на цілу сторінку „розмова про студентське с а м о управління", в якій подано інформацію про примусову висилку студентів на працю під час літа: „Студентів під час третього семестру посилають на заводи. Ні про яку самостійна ініціятиву не може бути мови. Ефекту ця робота не дає". „Припустімо, на цегляний завод посилаємо 20 чоловік (за заявкою виробництва). Ніякої спеціяльної або тим більше внутрішньої підготовки немає. Головне — немає тут згуртованого колективу, немає відчуття того, що робили велику справу, заради якої повинен відмовитись од канікул, відпочинку. „Відробка" на різних місцевих об'єктах — не форма трудового виховання. Основа будь-якої форми самоуправління — принцип добровільности".

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(53)

Дубенщина в сполосі. Навіть Черник передав, що як наші будуть мститись — покликати його, він прийде із своїм відділом допомагати. А все ж таки дуже боляче. Дубенська команда пошматована. Провід бойовою і разом організаційною сіткою перейняв Котька, але — тимчасово. Там тепер треба все перекидати догори дном. Котька хоче йти на постійно в ліс.

Про цю трагічну подію наші в лісі не знали і тому Великдень пройшов у піднесеному дусі, навіть з посмаком лісово-партизанської романтики. Довколишні селяни поприносили в ліс паски, крашанки, ковбаси. Деяких партизанів хотіли забрати до себе на села, але Хрін, згідно з домовленням, їх не пустив. Пішли тільки ті, що хотіли відвідати свої родини, дітей. Їхав у ліс на свято Блакитний і по дорозі, в Тилявці, підхопив із собою отця Палладія. Вихор дав ескорту і обіцяв о. Палладієві, що поверне його на час до парафії. Священик посклав у валізку ризи, хреста, свячену воду і подався з хлопцями до Хронового табору.

Розпалили великий костер. На Крем'янеччині це звичай палити вогні у Великодню ніч. Тут це було самозрозуміло, а до того таки вогонь додавав святкового настрою. Хлопці розставились по двох бокаах і розстелених полотнах порозкладали паски, кра-ках і розстелиних полотнах порозкладали паски, крашанки. . . Хтось навіть прибрав один куток із свяченим зеленим барвінком.

Отець Палладій зворушено оглядав хлопців, одягав ризи. Він сам правив за священика, дяка і сам співав за хор. Голос у нього дрижав. У хлопців ходив мороз поза шкірою зі зворушення, а очі бігали задумано по ватрі, по краплинах нічної роси . . .

І коли підніс о. Палладій хреста із словами „Христос воскрес!" — вирвався могутній спів із повстанських грудей. Він труснув старі сосни і дуби, він широким помахом піднявся понад лісом і полинув у далечінь. Він ніс понад верхів'ями старих лип, беріз, грабів і дубів велике і молодече „Христос воскрес" у закутки своїх хуторів, сіл містечок.

У цей час почулися дзвони зі Стіжка і Антоновець. Потім із Лішні. Вони трохи погомоніли і замовкли. Хлопці насторожено вслухались у ті дзвони. Невже це може бути тривога? Але стояла тиша. І о. Палладій почав святити повстанські паски. Широко й розмашисто, роблячи в повітрі хрест, перший повстанський капелян Крем'янецького повіту кропив свяченою водою писанки, намети, молодечі голови. Він проходив поміж деревами з хрестом і раптом зупинився: перед ним, спертими по чотири, стояли кріси, збоку лежали пояси з набоями, дещо далі кілька кулеметів. Отець Палладій, ніби щось подумавши, промовив:

— Мені Бог простить. І вас свячу на врага і супостата . . .

Він високо підніс кропило, і свячена вода впала краплинами на сині дула крісів, автоматів, на стрічки набоїв . . .

До хреста підходили першими ті, що ще перед Богослуженням сповідались, там — у землянці. Потім довгим рядом йшла решта. Хотіли ще всі похристосуватись із своїм капеляном, але Вихор не дав. Треба було їхати о. Палладієві. Село ж чекає . . .

А на другий день хлопці довідались про дзвони по довколішніх селах. Це, як селяни побачили далеко в лісі заграву з ватри, як почули молодечий спів „Христос воскрес" — задзвонили в своїх церквах. Вони знали, що їхні повстанці святкують Великдень. Вони хотіли хлопцям дати знати, що вони з ними . . .

Після Великодня раптом знайшлася „згуба". У ліс прийшли Макс і Литвин. Десь ходили по Поліссю, були, здається, в Бульби. Переїхали сюди і тепер зголосилися до табору Хрона. Литвин свого часу мав доручення зорганізувати бойову сітку Вишневецького району, а Макс допомагав в організаційній роботі. Макс щось згадував, що їм обом горить під ногами, що їм доведеться залищати державний маєток у Княжині, але ще восени вони обидва зникли, і слід за ними пропав. Тепер стало ясно, що, рятуючись від вишневецького ляндвірта, вони накивали п'ятами. Але повернулись. Макс і Литвин, розумні й бистрі хлопці, колишні учні лісової школи, мають уже заправу з Полісся і будуть добрим набутком для загону.

Після трагедії у Вербі, коли німці розстріляли Ворона з братом — до табору Хрона привів Білий з Дубенщини групу нових хлопців, яким уже було небезпечно сидіти по хатах. Серед них був Котька. Одного разу прибуло тридцять хлопців, згодом ще дві групи, разом поза вісімдесят хлопців із непоганим озброєнням. Ситуація на Дубенщині стає також напруженою, як і на Крем'янеччині, і Білий поїхав в інспекторат на наради.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

6.

IV. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Закінчення)

Для зрозуміння вартости Союзівки і наших реальностей — Контрольна Комісія виготовила повний фінансовий перегляд Союзівки від часу купна і він представляється ось як:

РАХУНКОВИЙ ЗВІТ — БАЛЯНС

Союзівки на день 31-го грудня 1965 р.

Майно:		
1. Площа, будинки, басейни та кошти ремодернізації	—	903,071.48
2. Інвентар	—	134,950.79
Разом майно:	—	1,038,022.27
Зобов'язання:		
1. Книжкова вартість Союзівки	—	502,050.62
2. Непокриті зобов'язання, Відписані суми УНСоюзу	—	263,801.13
3. Чистий зиск	—	272,170.52
Разом зобов'язання:	—	1,038,022.27

Рахунок зисків і витрат за час від 1-го січня до 31-го грудня 1966 р.

	Витрати	Прибутки
1. оперативні прибутки		290,119.95
2. оперативні витрати	261,870.63	
3. чистий прибуток	28,249.32	
	290,119.95	290.119.95

Балянс на день 31. грудня 1966 р.

Майно:		
1. Площа, будинки, басейни та кошти ремодернізації	—	920,265.50
2. Інвентар	—	147,649.90
Разом майно:	—	1,067,915.40
Зобов'язання:		
1. Книжкова вартість Союзівки	—	506,262.55
2. Непокриті зобов'язання відписані Союзом	—	261,233.01
3. Чистий прибуток	—	300,419.84
Разом:	—	1,067,915.40

Пояснення поодиноких активних і пасивних рахунків:

Майно — вартість Союзівки:		
а) по 31. грудня 1965	—	903,071.48
б) інвестовано в 1966 році	—	17,193.02
Разом:	—	920,264.50

Інвентар та його закупочна вартість

На день 31. грудня 1965 р.	—	134,950.79
в 1966 році закуплено	—	12,699.11
Разом інвентар на 31. грудня 1966 р.:	—	147,649.90
Книжкова вартість Союзівки:		
на 31. грудня 1965 р.	—	502,050.62
інвестмент в 1966 р.	—	17,193.02
Разом:	—	519,243.64
Амортізація в 1966 р.	—	12,981.09
Книжкова вартість на 31. грудня 1966 р.	—	506,262.55

Розподіл чистого прибутку:

1. Чистий прибуток в 1966 р.	—	28,249.32
Розділено:		
а) на закуп інвентаря	—	12,699.11
осталось:	—	15,550.21
б) на покриття амортізації	—	12,981.09
осталось:	—	2,569.12
в) на покриття зобов'язань Союзові	—	2,569.12

Рахунок зобов'язань Союзівки супроти Союзу:

Задовження Союзівки в Союзі: на 31. грудня 1965 р.	—	$ 263,801.13
покрито в звітному році	—	2,569.12
Задовження на 31. грудня 1966 р.	—	261,232.01

Рахунок реальностей в Джерзі Ситі:

Вартість двох будинків на день 31. грудня 1965 р.	—	54,200.00
Амортізировано в звітному часі	—	6,200.00
Книжкова вартість на 31.грудня 1966 р.	—	48,000.00

Рахунок прибутків і витрат на реальностях в Джерзі Ситі:

Прибутки		24,000.00
Витрати	15,194.19	
Амортизація	6,200.00	
Прихід з реал.	2,606.81	
Разом:	24,000.00	24,000.00

РЕКОРДОВИЙ ВІДДІЛ

До обов'язків цього Відділу належать ось такі ділянки: оформлювання нових членів-аплікацій, виготовлювання місячних виказів для секретарів відділів, виготовлювання грамот новим членам, всі зміни в стані членства УНСоюзу, обслуга Відділів та членів — в тому зміни кляси, суми, прізвища члена, чи спадкоємців на грамоті, зміни пляну платности вкладок, виготовлення аплікацій на виплати грошових зворотів, допомог і посмертних листів, втримування картотек членства і статистики їх на IBM машинах та у статистичних книгах, виготовлювання чеків дивіденд, та вкінці і вся кореспонденція у згаданих ділянках праці із секретарями Відділів і самими членами.

Відділ працює справно завдяки фаховому персоналові, на який складається в дану пору 10 осіб службовиків. В останньому часі значно приспішено в цьому Відділі виготовлювання місячних виказів і грамот новим членам, введено швидше полагоджування кореспонденцій із Відділами та членами. У Рекордоому Відділі все таки слідний брак достатнього числа службовиків, спеціяльно від часу смерти пок. Теодора Литвинюка, якого відповідальні обов'язки перебрали інші досвідчені фахові сили. Але через зменшений склад працівників у Відділі полагоджується на час пильні справи обслуги Відділів і членів, але нагромаджується деякі залеглості.

Перевірка виявила точне ведения картотек членства, так звичайної системи, як і IBM, ефектовну контролю шляхом статистик всіх змін у стані членства поодиноких Відділів, та неменше важне вдержування картотек та виказів додаткових забезпечень: подвійного забезпечення на випадок припадкової смерти членів, та забезпечення платника до грамот молоді. Річні статистики, які є основою оцінки грамот членів для річних звітів для забезпеченевих властей, виконує Рекордовий Відділ з великою точністю, що потвердили теж стейтові контролі забезпеченевих властей, як теж заанґажовані УНСоюзом контрольори фірми Ернст і Ернст.

В приміщеннях Рекордового Відділу сильно докучає брак місця, так для додаткових службовиків, які цьому відділові потрібні і за ними інтезивно шукає керівник Відділу п. В. Сохан, як і брак місця для уставлення конечних шаф (файлів) для членських документів і картотек активного і неактивного членства. Це проблема, яку може розв'язати придбання нового приміщення для Головної Канцелярії, яким турбується теперішня Екзекутива і робить в тому напрямі відповідні старання.

На підставі старанно вдержуваних статистик Рекордового Відділу я зібрав ось такі дані про стан і рух членства за минулий 1966 рік, які показують поміщені внизу таблиці:

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ 31-го ГРУДНЯ 1966 РОКУ ПО КЛЯСАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Департмент молоді	
Кляса I — Т-16 і Т-18	1,282
Кляса II — Р-70	281
Кляса III — Е-16	139
Кляса 4Р — Р-20	3,294
Кляса 5Е — Е-20	4,018
Кляса 6С — Е-18	769
Нові кляси:	
Кляса Е-20	4,884
Кляса Е-18	3,994
Кляса Е-65	167
Кляса Р-20	5,724
Кляса Р-65	134
Разом повноправних членів деп. молоді	24,686
На виплаченому забезп. і безплатному продовж.	2,011
Разом у деп. молоді	26,697
Департамент дорослих	
Старий рід забезпечення	110
Кляса О — Р-70	344
Кляса Т	5,595
Кляса W	12,535
Кляса Р-20	16,333
Кляса Е-20	11,092
Кляса Е-65	1,609
Кляса Р-65	1,126
Кляса ДП-60	341
Кляса ДП-65	112
Кляса АДД	2,622
Кляса Т-5	20
Кляса Т-10	84
Дорослі члени з молодечими грамотами:	
Кляса 4Р — Р-20	214
Кляса 5Е — Е-20	222
Кляса Е-20	89
Кляса Р-20	91
Кляса Е-18	2
Кляса 6С — Е-18	10
Кляса Р-65	7
Кляса Е-65	7
Разом повноправних членів деп. дорослих	52,565
На виплаченому забезп. і безпл. продовженні	7,791
Разом у деп. дорослих	60,356
Усіх членів у деп. молоді	26,697
Усіх членів у деп. дорослих	60,356
Разом усіх членів на день 31-го грудня 1966 р.	87,053

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА 31-го ГРУДНЯ 1966 РОКУ

Повноправні члени у деп. молоді	24.686	$19,496,826
Повноправні члени у деп. дорослих	52,565	57,340,115
Молодь на випл. забезп. і безплт. продвж.	2,011	1,268,232
Дорослі члени на випл. забезп. і безпл. продовженні	7.791	5,656,389
Разом усі члени	87,053	$83,761,562

СТАН І РУХ ЧЛЕНСТВА ЗА 1966 РІК

Департмент молоді (активні члени):	
Стан з 1-го січня 1966	24,749
Прибуло за 12 місяців	2,195
Разом	26,944
Відійшло за 12 місяців	2,258
Стан 31-го грудня 1966	24.686
Департамент дорослих (активні члени):	
Стан з 1-го січня 1966	51,724
Прибуло за 12 місяців	5,090
Разом	56,814
Відійшло за 12 місяців	4,248
Стан з 31-го грудня 1966 р.	52,565
Департамент молоді зменшився за 1966 рік на	63
Департамент дорослих збільшився за 1966 рік на	841
Разом обидва департаменти збільшилися за 1966 рік на	778
Стан усіх повноправних членів з 31 грудня 1966 р.	77,251

РУХ ЧЛЕНІВ ДЕП. МОЛОДІ ЗА 1966 РІК (Повноправних)

Стан з 1-го січня 1966	24,749
В 1966 році:	
прийнято нових членів	1,509
прийнято наново	320
прийнято з перехідними листами	324
прийнято з інших кляс	42
разом	26,944
В 1966 році:	
суспендовано	598
відійшли з перехідними листами	332
відійшли до дорослих	55
відійшли до інших кляс	42
відійшли на безплатне продовження	1
відійшли зі зворотом у готівці	309
відійшли з виплаченим забезпеченням	505
відійшли на частинно виплачене забезпечення	225
відійшли до дорослих з молод. грамотами	136
померли	15
Стан з 31-го грудня 1966 року	24,686

РУХ ЧЛЕНІВ ДОРОСЛИХ ЗА 1966 РІК (Повноправних)

Стан з 1-го січня 1966	51,724
В 1966 році:	
прийнято нових членів	3,485
прийнято наново	721
прийнято з перехідними листами	676
прийнято до дорослих з молод. грамотами	136
прийнято з інших кляс	72
разом	56,814
В 1966 році:	
суспендовано	1,281
відійшли з перехідними листами	697
відійшли до інших кляс	72
відійшли зі зворотом у готівці	461
відійшли на безплатне продовження	12
відійшли з виплаченим забезпеченням	368
відійшли на част. випл. забезпечення	571
померли	787
Стан з 31-го грудня 1966 року	52,565
Всіх повноправних членів обох департаментів з 31-го грудня 1966 року було	77,251
На виплаченому забезпеченні і безплатному продовженні	9,802
Стан усіх членів з 31-го грудня 1966 року	87,053

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

ЧЛЕНСТВО

В 1966 році УНСоюз зорганізував:

2,804 дорослих членів з життєвим забезпеченням
681 " " з акцидентовим "
3,485 дорослих разом
1,509 молоді
4,994 усіх членів разом.

Після покриття всіх втрат в рівній сумі 4,000 членів, залишився чистий приріст членів в числі 994, які збільшили УНСоюз зі стану з кінця 1965 року в числі 86.059 до числа 87,053 з кінцем 1966 року.

З того числа 59 Відділів УНСоюзу в Канаді зорганізували в 1966 році 1,154 члени, що збільшило загальне число членів УНСоюзу на терені Канади з 7,806 з кінця 1965 року на 8,361 з кінцем 1966 року.

В порівнанні з 1965 роком, в якому зорганізовано було 4896 членів, в році 1966 зорганізовано 98 членів більше. Зате чистий приріст в 1966 році був менший, як в попередному році на 651 членів.

Причини зменшення чистого приросту членів подають таблиці Рекордового Відділу. Були ними передовсім збільшене число померлих членів та членів, яким закінчилося безплатне продовження забезпечення, а у великій мірі також збільшене число суспендованих членів, що слід зараховати на рахунок післяконвенційного упорядкування членства Відділів, які старалися якнайбільше збільшити число своїх членів перед конвенцією, а зокрема перед вибором делеґатів.

ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ

З кінцем 1965 року УНСоюз мав 485 Відділів. В 1966 році основано чотири нові відділи, зате розв'язано три Відділи та получено з іншими одинадцять. В наслідок цього з кінцем 1966 року число Відділів зменшилося на десять і УНСоюз ввійшов в 1967 рік з числом 475 Відділів. Організаційний Відділ пропагує й підготовляє розв'язання або получення невеликих та неактивних Відділів, як засіб скріплення й побільшення числа й активности Відділів. Точні дані про нові, розв'язані та злучені Відділи подає звіт Організаційного Відділу.

Відділи УНСоюзу є розміщені в 27 стейтах і Дистрикті Колумбія та в сімох провінціях Канади. Табеля, яка показує число Відділів в цих стейтах та провінціях поміщена в справозданні Організаційного Відділу, а таблиця, яка показує число членства в них є поміщена в звіті Рекордового Відділу, тому їх тут не повторено.

Організаційний Відділ вдержував зв'язок з Відділами при помочі безпосереднього листування, обіжників та Трибуни УНСоюзу, якої вийшло в 1966 році 15 чисел. Переглянено листування з Відділами, організаторами та Округами, приміщене в окремих течках.

Організаційний Відділ веде статистику організування членів за Відділами та Округами. В 1966 році 49 Відділів придбали від 25 до 49 членів, а 17 Відділів від 50 до 100 членів.

ОКРУГИ УНСОЮЗУ

Відділи УНСоюзу є поділені на 31 Округ, які об'єднували з кінцем 1966 року 453 Відділи, а крім того 22 Відділи не були об'єднані з ніякою Округою. Число Відділів Округ вагається від 39 (Ню Йорк) до 4. 17 Округ придбало до 100 членів, п'ять від 100 до 200, чотири від 201 до 300, дві від 301 до 400 та три від 400 вище. Необ'єднані Відділи придбали 128 членів. Таблиця Округ з числом їх Відділів та числом здобутих членів в 1966 році подана в звіті Організаційного Відділу. Три Округи були неактивні.

ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

В 1966 році УНСоюз мав трьох обласних й тринадцять постійних організаторів. Область Володимира Гірняка обнімає округи Дітройту, Шикаґа, Клівленду і Янґставну, область Степана Гавриша Стейти Пенсильвенію і Ню Джерзі та допоміжно деякі сусідні стейти, а область Василя Дідюка обнімає Східню Канаду.

До обов'язків обласних організаторів, крім організування членів, належить постійна опіка й поміч Відділам їх областей та вдержування Округ й Відділів в повній працездатности й активности. Таблиця осягів організаторів в кампанії за придбання нових членів в 1966 році подана в звіті Організаційного Відділу. Слід тут подати, що в 1966 році 16 організаторів придбало 1,118 нових членів.

При цьому слід також підмітити, що головні урядовці УНСоюзу взяли в 1966 році активну й прикладну участь в членській кампанії й придбали для УНСоюзу разом 1,036 нових членів, даючи добрий приклад відділовим урядовцям.

В минулому році 57 організаторів членів придбали 25 або більше членів і цим самим стали за той рік членами Клюбу Заслужених Союзовців. Вони здобули разом 2,516 членів, отже рівно половину придбаних в 1966 році нових членів.

ВИШКІЛЬНІ КУРСИ УНСОЮЗУ

В 1966 році відбулися два окружні вишкільні курси секретарів і організаторів УНСоюзу, а саме в днях 25 - 26 листопада в Нюарку й в днях 2 - 3 грудня в Шикаґу. Приготовляється на час від 18-23 червня ц.р. п'ятий центральний курс на Союзівці.

Закінчивши свій звіт голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан поставив внесення в імені Комісії приняти до відома звіти Головного Екзекутивного Комітету та Головного редактора „Свободи" й уділити їм абсолюторію. Після цього члени Гол. Контрольної Комісії склали окремі звіти зі своєї особистої діяльности.

V. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Звіт Голови Гол. Контр. Комісії д-ра Володимира Галана

Загальний звіт з праці в Філядельфійській Окрузі я подав на 26 Конвенції і він вміщений в Конвенційному звіті на ст. 100 і 101 — і про працю у всіх ділянках я продовжую і зараз. Тепрішній голова нашої округи — дуже активний організатор і радний Степан Гавриш з яким я увесь час найкраще співпрацюю — подасть такий звіт праці за 1966 р.

Можу тільки підчеркнути, Союзова праця в нашому окрузі проходить в згоді і дуже успішно — завдяки щирій співпраці усіх урядовців відділів УНС.

Організації, які я очолюю, співпрацюють з УНС як з організацією, яка вносить громадський порядок в наше розбурхане національне життя.

Як член Екзекутиви УККА, голова Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці та голова ЗУАДК, роблю все що в моїх силах щоби довести до згоди і порозуміння наших громадських сил, та визнання значіння УНС, як найбільшої громадської і господарської організації у вільному світі.

Наше чергове завдання у Філядельфії це:

1) Придбання постійного офісу для праці округи;
2) Набуття площі для молоді;
3) Відкриття дому для старших віком — Дому Українських Ветеранів — який вже закуплено у Філядельфії заходами ЗУАДК та Укр. Комбатантів, в який повинен включитися УНСоюз.

Маю повну надію, що в наступному році ми виконаємо ці завдання — в тісній співпраці з усіма відділами та Екзекутивою УНС.

На закінчення — хай буде мені вільно подякувати Екзекутиві і членству УНС за тісну співпрацю з ЗУАДК — та прохати наш Жіночий Комітет — включити в свою програму теж Суспільну Службу при ЗУАДК — для добра нашої організації і цілого українського народу.

Рівночасно хочу запросити Вас усіх на ювілей 50-ліття Збройних Сил України, який відбудеться у Філядельфії, Па. дня 3 червня 1967 р. — та в той спосіб вшанувати пам'ять тих — які віддали своє життя за спільний нам ідеал Соборної Незалежної Української Держави.

Звіт головного контролера Петра Пуцила

Вп. Пані і Панове Урядовці УНСоюзу!

Від Шикаґівської 26 конвенції УНСоюзу, ми вступили в новий 4-річний період діяльности. За цей звітовий час я не можу похвалитися чимось надзвичайним. В районі мого перебування, в метрополітальній окрузі Шикаґа живе 1/9 частина УНСоюзу, тому наш район самозрозуміло є на оці Головної Канцелярії. Від округи вимагається більше членів, більше активности. Головний секретар і предсідник пишуть листи і заохочують до здобування нових членів. Листи головного секретаря є майже все розпучливі — рятуйте бо Шикаґо є по заду. Колись Шикаґо роками було перше, що сталося? Доходить до того, що секретарі відділів і інші урядовці вже не хочуть читати листів з Головної Канцелярії, бо без розпечатання листа знають що там є написано. Я теж є за тим щоб діставати нових членів і мій рекорд в 35-му відділі показує, що я нових членів дістаю. Але ми не є професійними асекураційними аґентами, а в добі конкуренції лише професійні люди з добрим вишколом чи практикою перемагають. А в УНСоюзі нема ні вишколу, ні практики. Нема вишколу бо навіть т. зв. секретарсько-організаційні курси, які влаштовує УНСоюз по громадах чи на Союзівці не приносять успіху. Я хотів би почути кілько такі курси дали нових організаторів, нових секретарів, кілько вони річно коштують, і кілько нових членів при їх помочі ми дістали. Певно, що якусь користь такі курси приносять, але це переважно у вишколі відділових секретарів, а не організаторів. Значить треба інших метод, інших способів присднування нових членів! Треба знайти нові методи! Які? На те є Головна Канцелярія де є платні головні урядовці, які щоденно є вповні заняті УНСоюзом. Вони знають щодня, який є стан і чого бракує!

Нам на місцях при своїй праці для прожиття є важко думати все про Союз. Це ми робимо лише у вільних хвилях і не що дня! Але й ми маємо свої пляни і думки! Але що з того що маємо? Що з того що говоримо про „Public Relation" — про малі союзові центри роками, як досі ми в тій справі нічого не зробили. В малих громадах є малі центри а у великих треба великих. А таких не буде без великої помочи УНСоюзу. Батько Союз також нічого не поможе, як Річне засідання не рішить купити кілька таких центрів, після того, яка громада якого центру собі бажає. Коли ходить про велику громаду якою є Шикаґо, то ми не можемо волочитися поміж людьми і як жебраки жебрати членів. Люди питають: А що УНСоюз дає членам, що дає для молоді, що робить, щоби вдержати громаду при УНСоюзі, бо ніде правди діти союзовці по виплаченню грамоти більше до Союзу не хочуть належати — не всі але велика більшість. Ми мусимо на ті питання дати розумну відповідь! Досі ми казали: в Союзі вкладки дешевші як де-інде, або а що вам дають асекураційні кампанії. Такі відповіди людей не задоволяють.

А щоби докладніше знати що думає про УНСоюз молодь, а що думають діти — будучі союзовці, треба мати статистику. Річне Засідання а останньо навіть Конвенція покликала до життя Союзовий Дослідний Комітет з гол. радним Мироном Куропасем на чолі. На жаль він не має помочі зі сторони УНСоюзу. Немає бо щоби зробити статистику того що нераз думає, треба помочи УККА і Рідної Школи при ньому. На жаль УНСоюз не має змоги чи сили вимагати кооперацію УККА, чи шкільного референта хоч сам президент д-р Л. Добрянський ставиться дуже прихильно до цього Дослідного Комітету.

Крім УККА я думаю що УНСоюз повинен розписати анкету з відповідними потрібними питаннями, щоби довідатися що думає членство, що воно хоче і щоби дістати новий адресар нових будучих членів. Таку анкету повинен і може виповнити Дослідний Комітет при Культурній Комісії, а Головна Канцелярія розіслати їх по відділах.

Як головний контролер, коли ходить про минулий

(Продовження на стор. 4)

V. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ
VI. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Звіт головного контролера Петра Пуцила

(Продовження зі стор. 3)

1966-ий рік, я разом з іншими членами перевів контролю діловодства і організаційного життя в квітні б. р. Наш звіт є спільний і він тут знаходиться.

В службових союзових справах я за минулий рік ніде не виїздив.

Тепер дальше дозвольте мені коротко зупинитись над нашою ще одною теперішньою, а також і майбутньою господарською працею, бо коли одна з них занепадає, чи навіть залишається позаді, тоді й друга не посувається вперед якслід.

Усі ми знаємо, що живемо в такому часі, в якому хоч і послуговуємось телевізією, то преса і друковане слово не затратила своїх вартостей, але навпаки, поширили та збільшили їх. Ніхто інший, лише вони постачають для нас усі матеріяли. Преса також подає напрямні та формує людські думки, кермує ними та вказує, що і як робити людям у відповідний час.

УНСоюз має також свою пресу, яка, хоч і є дуже коштовною, повинна існувати для його розпорядимості. Саме і цю нашу пресу я маю на думці використати в організаційній праці в поході УНСоюзу до 100.000 членства, яке повинні ми осягнути в 1969 році. Перше таке прогошення вже було подане на сторінках „Свободи" членами нашої Екзекутиви.

Пані й Панове, все це добре, але будьмо щирі й запитаймо самі себе, чи маємо ми відповідного та виборного нашою конвенцією тепер такого керівника, який був би відповідальним перед нами всіма і слідуючою Конвенцією за наш орган „Свобода" та її Видавництво?.. Правдою є, що дехто з вас може на це питання відповісти: так, маємо відповідального її головного редактора! Маємо нашого головного предсідника, який цим усім завідує. З цього виходить, що ми їх маємо і не маємо. Маємо тому, бо досі так воно було в нас принято й так робилось, а не маємо тому, бо відповідального редактора Конвенція не вибирає нам, але ми самі його підшукуємо й тому він є відповідальним перед нами, а не Конвенцією. Коли ж іде мова про нашого головного предсідника, то він є навіть дуже обтяжений важними працями в Союзі, а в додатку до того він не є журналістом, щоб міг слідити за нашими редакторами та у відповідний час не лише міг би звертати їм увагу, але, що і є найважнішим — давати напрямні та вказувати, коли саме найбільше потрібно Союзові помочи від „Свободи", її редакторів та співробітників...

Читач, який читає „Свободу" напевно не назве нормальним явищем цього, коли він читає звіти з засідання членів Екзекутиви УНСоюзу та довідується, що її два головні перші заступники головного предсідника подають обоє в своїх звітах, що вони не мають призначених функцій, не мають, як вони самі кажуть „свого крісла"... і то тоді і в такому часі, коли інші — третій і четвертий заступники того ж самого головного предсідника, що вперше були вибрані на 26-ій Конвенції УНСоюзу, мають, діють та є відповідальними перед нами всіма за свої позиції та їхню працю.

Що більше, в УНСоюзі бракує нам до праці й нашого „запілля", тобто бракує нам жіночих рук до праці. І то тоді бракує, коли майже всі ми добре знаємо, що кожна церква, кожна перманентна організація, а навіть і політичні партії мають у першій лінії фронту свої жіночі організації, які не лише їх вдержують, але також і забезпечують їхню життєздатність. А як що воно так є, то хіба УНСоюзові не потрібно нашого трудолюбливого жіноцтва? Хіба можемо ми сподіватись належних успіхів у нашій праці та поході до розбудови Союзу без трудів нашого жіноцтва? Щоб переконатись у правді, то запитаймо самі себе, чи бачили ви, колинебудь і денебудь, порядну, до смаку умебльовану й чисту хату та квіти на городі в господарстві хоч би і найкращого не жонатого господаря?..

Отже саме й тому, що в нас такий стан існує, я не лише пропоную, але також буду робити внесок, щоб ми той стан змінили на цьому нашому річному засіданні Головного Уряду УНСоюзу та вирішили якслід у користь розбудови того ж УНСоюзу до 100.000 членства.

Що ж саме маю я на думці змінити? Маю на думці це, що ми повинні вибрати й зробити нашого першого заступника головного предсідника інж. Степана Куропася діяльним та відповідальним за наш орган „Свободу" та її Видавництво, а другого заступника, п. Марію Душник, відповідальною за розбудову нашого „запілля" — нашого жіноцтва. Буду робити цей внесок не з якоїсь симпатії для них, а антипатії для інших, але тобу, щоб могли ми належно використати їхні здібности для розбудови УНСоюзу. Вони напевно розроблять свої пляни та підшукають собі гідних помічників серед нашого чисельного членства, а також і громадянства. Безперечно, що й усі ми вийдемо також їм обом на зустріч, бо належимо до тієї самої родини. За виконання своїх завдань будуть вони відповідальні не тільки перед нами, але також і перед майбутньою Союзовою Конвенцією. Це все, що я мав на думці додати до мого звіту. А тепер прошу Вас усіх основно подумати над тими моїми пропозиціями, передискутувати їх як слід та винести такі постанови на цьому нашому засіданні, які зможуть допомогти нашим численним Відділам у їх організаційній праці над приєднуванням нових членів у цьому та біжучих роках.

Зробити нам потрібно так також і тому, що всі ми з'їжджаємось щорічно лише для того, щоб нашими спільними порадами могли ми допомогти екзекутивним членам виконувати успішно їхнє завдання, яке доручила нам та уповажнила нас своїм вибором 26-та Конвенція.

Звіт головного контролера Івана Геврика

Мені, як головному контролерові УНСоюзу, приходиться вперше звітувати на наших річних нарадах. Хоч звіт мій це звіт члена Головного Уряду — головного контролера, я виконую в УНСоюзі більше функцій: я є секретарем 445 відділу, організатором на Манітобу, головою Обласного Комітету Відділів УНСоюзу Західної Канади і представником УНСоюзу до Президіяльної Ради КУК.

Ювілейний рік Українського Народного Союзу, тобто 1966 рік, в якому відзначали ми 50-ліття існування УНСоюзу в Канаді, записався в історії нашого УНСоюзу одним із найбільше успішних років. В ньому прийшло до великого пожвавлення акції наших провідних союзовців та до успішної членської кампанії, в якій було приєднане рекордове досі число нових членів УНСоюзу. Слід відмітити, що до цих успіхів причинилися всі наші головні урядовці з Канади, а саме заступник гол. предсідника п. Богдан Зорич, головний радний п. Василь Дідюк і головний радний п. Дмитро Попадинець, а разом з ними теж відділові організатори п. Софія Куца, панство Бурі та цілий ряд інших.

З моєї праці за останній рік хочу згадати, що я приєднав у цьому 1966 році 75 нових членів, що допомогло нашому відділові зайняти третє місце серед найбільше успішних відділів у членській кампанії.

Літом я зорганізував пікнік для союзовців Манітоби. Цей пікнік відбувся на оселі УНО „Русалка". На пікніку були роздані дітям дарунки, а дорослим гостям література про діяльність та користі з членства в УНСоюзі.

В справі організуванння нового відділу УНСоюзу я відбув поїздку до містечка Селкирк.

З нагоди відвідин нашого заступника гол. предсідника п. Б. Зорича в часі його подорожі по Західній Канаді я скликав наради представників відділів Округи Заходу Канади та Окружної Управи, а в поворотній дорозі п. Б. Зорича запросив його на наради з членами нашого 445 відділу.

На Пластовому ярмарку я роздав літературу про УНСоюз, щоб поінформувати найширші круги громадянства про працю і значення УНСоюзу для українців. Я написав статтю про УНСоюз до журналу „Самодопомога", який видає Кредитова Спілка „Карпатія" у Вінніпеґу.

В часі мого урядування вже по конвенції вислав я два обіжники до відділів Західньої Канади. В тому часі я дуже часто заступав УНСоюз на різних імпрезах та конференціях: на XXII Конференції УНО Канади в Торонті я виголосив привіт від УНСоюзу, взяв участь в нарадах союзових Округ Квібеку, Онтаріо і Манітоби, які відбулися в Торонті, заступав УНСоюз на прийнятті влаштованому для голови АБН п. Я. Стецька у Вінніпеґу, репрезентував УНСоюз на прийнятті в честь митрополита Максима Германюка по його повороті з Риму, брав участь в бенкеті з нагоди 10-річчя канонічної ерекції Української Католицької Митрополії в Канаді та інтронізації першого митрополита Кир Максима Германюка.

Разом із головним предсідником И. Лисогором відбув я організаційну поїздку до Давфин, а відтак наради Округи і відділів. Разом із головним предсідником И. Лисогором відбув я наради з новим організатором на Саскачеван п. Бараном.

Для відзначення 50-ліття УНСоюзу в Канаді заснував я комітет і очолив його на пості голови. Цей Комітет влаштував дуже успішний концерт для відзначення 50-літнього ювілею УНСоюзу у Вінніпеґу. Крім цього я брав участь в цілому ряді різних організаційних імпрез міста Вінніпеґу. Крім Союзової праці, якій присвячую дуже багато часу, я працюю теж в інших українських організаціях на терені Вінніпеґу, займаючи в них менші та більші пости: я є головою і культурно-освітнім референтом Філії УНО у Вінніпеґу, членом Дирекції Осередку Української Культури і Освіти, членом Дирекції Кооператив „Калина", членом Дирекції Кредитової Спілки „Карпатія", членом Контрольної Комісії Видавничої Спілки „Новий Шлях", довголітнім референтом Рідної Школи Філії УНО, членом Управи Консервативної Партії Північного Вінніпеґу, членом Управи Кооперативної Громади, заступаю наукову установу НТШ в президіяльній Раді КУК. В дану пору я є в Діловому Громадському Комітеті для підготовки бенкету для відзначення 75-ліття життя та 50-ліття священства нашого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Ввесь дохід з цього бенкету призначений на Український Католицький Університет в Римі.

Впродовж моєї праці для УНСоюзу стараюся держати постійний зв'язок з Головною Екзекутивою та виконувати свої завдання і припоручення точно та совісно. Всюди, на більших і менших імпрезах, чи на приватних зустрічах, стараюся поширювати інформації та пропаґувати справи нашої організації на добро нашого Батька Союзу.

Звіт головного контролера Івана В. Іванчука

Вже проминув рік від 26-ої Конвенції УНСоюзу, що перший раз відбулася в нашім місті Шикаґо і приходить на мене черга згадати хоч пару словами про минуле. Бувають конвенції що нічого надзвичайного не витворюють, а переходять нормальним ходом під кожним оглядом. Двадцять шоста Конвенція була моя 7-ма конвенція, тому вже маю деяку практику. Як голова бенкетового Комітету я перейшов добру школу та прибіцяв собі, що на слідуючу конвенцію приготую вказівник, як поступати з приготованням бенкету.

Бенкетовий і Забавовий Комітет, складався з 11 осіб. Але тому, що заступник голови комітету, не брав активної участи в праці комітету, то нас осталось тільки 10, а крім того, було дев'ять пань. Майже всі мали практику в подібних підприємствах. Ми радилися, як оминути прикрі моменти на таких підприємствах.

На три дні перед бенкетом зголошено до заряду готелю й дано замовлення на 600 осіб. Звичайно кухня готелева дозволяє на 10%, більше і тільки на таке число є приготовлений обід і прислуга. Але сталося ось що:

1. Сесія затягається поверх години довше. Це спізнило упорядкування залі на бенкет на майже 3½ години. Бо ще в 7 годині, коли дівчата хотіли розставити імена гостей, що мали сидіти за головним столом, головний стіл ще не був як слід упорядкований. 2. Делеґати і гості, що приїхали із східних стейтів, не наставили своїх годинників на Шикаґівський час, і почали приходити на одну годину скоріше на бенкет, що спричинило замішання на залі, бо не респектували написів, що були на зарезервованих столах. В бенкеті напевно взяло участь около 900 людей й багато певно наїлись безплатно. Це був найбільший бенкет УНСоюзу. 3. А довершили заколот, майже 250 „партизан" котрі зробили „бліц кріґ" на бенкетову залю без білєтів. Були навіть такі відважні, що дістались до головного стола. Припускаю, що ці люди думали — певно що їдуть до української залі на бенкет, та що кухарки приготовили пару баняків голубців більше, то стане для них. 4. Як я сказав на вступі, я приготовлю вказівник.

Зверну увагу й на ще одну дуже важну справу, а то є вибори головних урядовців. Досі практикована система є перестаріла, і конче треба її змодифікувати.

На мою думку головний уряд повинен настановити виборчу комісію з 3-ох чи 5-ох членів: Ця комісія повинна виготовити стандартну форму бальота, тільки латинкою, та опублікувати той бальот в „Свободі" 30 днів перед конвенцією. Ця комісія повинна бути відповідальна за доставлення бальотів. Комісія до рахування голосів повинна бути назначена екзекутивою, так як статутова й верифікаційна комісії. Ця комісія дістала б інструкції від перманентної комісії як роздавати й рахувати голоси, а делеґати вибирали б тільки доглядачів, щоби оправедливо відбулося рахування голосів. Такі бальоти, як були надруковані, в Шикаґо, і тільки по-українськи, могли бути причиною до повторення виборів, що було б наразило УНСоюз на страти поважної суми грошей, бо було б треба продовжити конвенцію ще на один день. Що робив той делеґат з тим бальотом, що тільки знає читати по-англійськи?

Щодо місцевої активности то поза конвенцію, я брав участь нарадах Окружного Комітету. Хоч ота „нормалізація", що наступила в Шикаґівській Окрузі перед Конвенцією, відібрала головним урядовцям право голосу, а надала такби мовити „куцу" автономію, тільки з дорадчим голосом. Але коли був присутним на зборах обласний організатор п. Гірняк, то я все поможности „в рямцях наданого права", йому помагав. Я брав участь в секретарських курсах, котрі відбувались в Шикаґо. Зверну в своїм звіті увагу нашому головному секретареві, що він тоді домінував своєю довгою доповідю, та через те майже не було часу місто предсідникові В. Соханові, докладно вияснити, не менше, в певних випадках навіть важливіші справи, пояснити таблички забезпечення, "extended insurance & cash surrender". Такі виклади неповинні тривати більше як дві години, і бути розраховані по одній годині, на бидва предмети. Як рівнож гол. секретар повинен приготовити хоч 15 хвилинну промову в англійській мові. По викладі на секретарських курсах я взяв участь в бенкеті Окружного Комітету. Але через погоду участь членів недописали, поминувши й другі важні причини.

На припоручення Головної Екзекутиви, я взяв участь в ліквідаційних зборах „Трідент лоан оф Савінґс, і їздив на збори Окружного Комітетув Дітройт, де був також присутним і обласний організатор п. Гірняк.

Як минулого року, так і цього року я був присутнім на союзовому турнірі круглів в Рочестері. В ці змагання вложили багато праці гол. радна пані Олек, гол. радний п. Джула й бувший гол. радний п. Гузар з Рочестеру. Пан Гузар дійсно показав ,що він є добрий спортсмен і ревний союзовець, бо помимо того, що він не був переобраним на головного радного, вложив багато праці, щоби цей турнір відбувся якнайкраще. Цьогорічний турнір виявив більше заінтересування, бо взяло в ньому участь більше дружин. Я вірю, що добре зкоординована Союзова спортова акція викличе більше заінтересування між нашою молодю.

По дорозі на засідання Головної Контрольної Комісії в товаристві головного контролера п. Пуцила я був присутним на Зборах Окружного Комітету Фраквилл і відвідав могилу покійного союзового піонера сл. п. Дмитра Капітули.

Разом з головними урядниками з Шикаґо їздив оглядати посілості котрі мали б служити, як мала Союзівка.

Закінчую свій звіт з надією, що 15% нових урядників візьмуть серйозну і активну участь в дискусіях над звітами та допоможуть ухвалити ряд добрих проєктів, що будуть корисні для розвитку УНСоюзу.

Звіт головного контролера Івана Вацука

26 Конвенція Українського Народного Союзу в місті Шикаґо, Ілл. вибравши мене на пост головного контролера, наділила мене не лише правами і почестями, але й обов'язками точно зясованиними союзовим статутом. Обов'язки контролера тяжкі і відповідальні. Він має право контролювати господарку, діловодство і діяльність цілої Екзекутиви Союзу.

Щоб належно контролювати свою установу, треба вперше провірити свою працю, свої осяги і здобутки для тієї установи. Руководячись тим критерієм, я постараюся перше почати від перевірки моєї союзової праці.

Повернувшись з Конвенції, я відразу почав енерґійну працю на терені своєї дітройтської округи, яка на протязі чотирьох останніх років не мала свого представника в Головнім Уряді.

Кожний початок важкий, і в мене він не був легкий але по кількох місяцях моєї наполегливої праці, я побачив її успіх. Дітройтська Громада ожила і зактивізувалася, а поодинокі її Відділи почали успішно вести союзову працю.

На протязі останніх шістьох місяців 1966 року відбув я з Окружним Комітетом 4 засідання, був приявний на Річних Загальних Зборах у двох Відділах, та влаштував Союзову Конференцію з представниками майже всіх 18-ох Відділів, що їх наша округа об'єднує. Намітив я далеко йдучі пляни союзової праці на цьому терені, а саме:

1. Влаштувати імпрези (Союзові Дні) в Толідо і Дітройті,
2. Влаштувати зустріч з союзовою молоддю,
3. Відбути секретарсько-організаційний курс,
4. Покликати до життя організаційний відділ Округи, якого завданням є приєднування нового членства,
5. Придбати для союзових організаторів і відділових секретарів окреме приміщення, та завести в нім щоденні вечірні години урядування з метою збірки членських вкладок, виміни думок, та підготовки до організаційної праці.

Деякі з цих плянів вже зреалізовані, а інші доходять до завершення включно з домівкою, яка з днем 1. травня ц. р. буде віддана до ужитку. На протязі 1966 року Дітройтська Громада здобула 362 нових членів, а назначена на неї квота виносила 360, чим виконано плян в 100%. І знова до цієї ділянки праці я доложив свою цеголку, зорганізувавши 30 нових членів і за це вперше став членом Клюбу Заслужених Союзовців. Коло ходить про зовнішній відтинок союзової праці, то мені в звітному році довелося бути репрезентантом УНСоюзу на Конвенції Ліґи Укр. Молоді Північної Америки та на Конвенції Мічиґанського Братського Конґресу. З Конвенції ЛУМПА виніс я позитивне враження і з приємністю мушу ствердити, що молодь ця дорожить всіма надбаннями українсько-американської спільноти, глибоко співчуває з долею нашого народу і докладно орієнтується у всіх проблемах нашого суспільно - громадського життя. Українському Народному Союзові треба не лише вдержувати з тією молоддю контакт, але поглибити з нею дружню співпрацю, для її і свого добра. На Конвенції Мічиґанського Братського Конґресу я зложив Конвенції привіт від УНСоюзу, а користаючи з уділеного мені слова, я вкоротці поінформував приявних делеґатів про стан і мету УНСоюзу. Гарно влаштована нашою делеґацією виставка союзових видань, газет, журналів і різних пропаґандивних матеріялів, цікавила й захоплювала кожного делеґата. На цій конвенції я був вибраний до Статутової Комісії, якої завданням є предложити зміни статуту на цьогорічну конвенцію. Так здебільша виглядала моя союзова праця на цьому терені.

Здобувши певний досвід в союзовій праці і запізнавшись блище з цією працею, дозволю собі навести кілька своїх думок, що відносяться до загальної праці УНСоюзу.

I. Організаційний Відділ заплянував до кінця 1969 року збільшити членство УНСоюзу на 13.000 та осягнути кругле число 100.000 членів. Щоби цей плян став дійсністю то нам треба зорганізувати на протязі трьох років не 13.000, а вдвоє більше, з чого понад 10.000 піде на покриття всіх втрат членів, як суспензи, грошові звороти, виплачені грамоти, смертні випадки і т. д.

Чи це буде можливе до здійснення при дотеперішніх методах праці? Думаю, що ні. Щоб цей плян мав вигляди на успіх то нам треба:

а/ Постійних окружних організаторів, які безперервно були в контакті з поодинокими Відділами та місцевою громадою.

б/ Відбути в більших наших осередках ширші зібрання у формі віч, з цілою тамошньою укр. громадою і на них популяризувати союзову ідею.

в/ Заанґажувати до співпраці нашу молодь та наше жіноцтво.

г/ Частіше відбувати секретарсько - організаційні курси.

ґ/ На сторінках „Свободи" присвятити більше місця для Союзових справ.

2. Є нарікання, що фінансовий відділ УНСоюзу неполагоджує задовільно членських аплікацій на морґеджові позички. Це правда, але всім відомо, що в другій половині 1966 року на фінансовому ринку була до певної міри затримка, так, що тяжко було дістати позичку, без різниці, чи персональну, чи морґеджову. З тієї причини до Союзу почало напливати більше як звичайно аплікацій на уділення морґеджових позик. Союз, немаючи подостатком вільної оборотової готівки, не був в силі задовільно полагодити всіх аплікантів, і з тієї причини декому морґеджову позичку відложив, а декому зовсім відмовив.

Дальше треба мати на увазі, що кожна здорова фінансова установа повинна льокувати в морґеджах не більше як одну трету своїх фондів, а дві треті інвестувати в бондах чи інших інвестиціях. Союзова фінансова господарка якраз покривається з цим правилом. В цьому питанні треба б приняти таку політику, а саме: видавати в більшій кількості морґеджові позички на малі суми, а здержуватися з видачею морґеджів на високі суми. Ми як братська організація повинні більше іти на зустріч своєму членству, та докласти всіх зусиль, щоб якнайбільше число членів скористало із позичок УНСоюзу на свої власні мешкальні доми.

3. Більшість нашого членства дуже позитивно ставиться до нашої Союзівки, як до відпочинкової оселі, із 16-ма будинками, плавальними басейнами, тенісовими кортами та іншими удогідненнями, мовляв, це шматок Вільної України, це краса і гордість Союзу.

Під впливом такої опінії тут і там починають зроджуватися пропозиції, щоб Союз подбав про більше таких Союзівок на терені більших українських осередків бо мовляв, одна Союзівка не всилі задовольнити всього членства. Щоб заняти до повищих пропозицій своє становище, я переглянув та проаналізував всі фінансові звіти Союзівки, починаючи від 1953 року, себто від початку її існування. У висліді прийшов я до переконання не дораджувати Союзові будувати менших Союзівок тому, що цього рода підприємства вимагають великих грошевих вкладів, (Союз вложив в нашу Союзіку кругло один мільйон долярів), а до ведення їх тяжко дібрати відповідний фаховий персонал, а відтак пощо будувати окремі Союзівки по наших центрах, коли в кожнім такім центрі існують вже подібні оселі переважно під керівництвом нашої молоді. Думаю, що краще Союз поступить, коли допоможе матеріяльно, чи то у формі морґеджових позик, чи інвестицій вже існуючим оселям молодечих організацій, і тим способом він скорше прихилить до себе молодь, ніж будовою нових союзових осель.

4. Всім відомо, що на Союзівці один будинок призначений на захист для старших віком членів УНСоюзу. Зараз в ньому проживає троє старших осіб, але чомусь старші віком союзові члени не зголошуються. Не зголошуються тому, що це не є захист для старших віком осіб. Старші особи вимагають спокою, подекуди спеціяльної їди, фахової і медичної опіки та різних інших удогіднень. Такий захист не може міститися на рухливій оселі, його треба примістити в окремій місцевості виключно призначеній на ту ціль і влаштувати його за всіма вимаганими удогідненнями, а тоді зголошень напевно не забракне. Зрештою справа захисту, це справа цілої української громади, а не лише Союзу і ціла громада включно зі Союзом повинні подбати про набуття такого модерно вивінуваного захисту.

5. Установа, що має в своїх рядах молодь, має запевнену будучність. Задовільне число молоді є членами Союзу, але поза обезпеченням Союз не має точно окресленого практичного до неї відношення. Союз замало присвячує уваги цій молоді, не має належного до неї підходу і тому не має змоги виховувати її на будучих Союзових працівників, діячів та провідників. Хотілобся, щоб та молодь сама активізувалася в союзовій праці без великих зусиль зі сторони Союзу. На жаль ці наші бажання залишаються безуспішними побажаннями. Правду сказавши, ми за малими виїмками не маємо молодечого активу. Ми, що хочемо дати нашій установі запевнену будучність, мусимо негайно приступити до розв'язки цього питання. Способів є багато, а ось декілька з них:

а/ Заанґажувати молоді сили до організаційної праці в характері інструкторів та організаторів. Серед молоді найкращі успіхи в організаційній праці можуть мати саме представники молоді.

б/ Молодим організаторам за приєднання членів слід призначити дещо більшу винагороду від практикованої, а попри це за більше число приєднаних членів давати додаткові винагороди у формі безплатних вакацій на Союзівці, у формі стипендії, якщо організатором є студент, а навіть у формі безплатної прогульки по Стейтах Америки, Канади, чи то по чужих країнах.

в/ Влаштувати на ширшу скалю курси українознавства, на яких призначити певну кількість годин на лекції з ділянок УНСоюзу. По закінченні курсу вдержувати з курсантами коресподенційний зв'язок, служити їм вказівками, порадами, що вплине додатньо на формування характеру даного юнака.

г/ Подбати, щоби на виховних курсах-таборах, що їх влаштовують молодечі організації було присвячено кілька годин на асекураційно-союзовий інформаційний матеріял.

ґ/ Збудувати при кількох найкращих американських університетах гуртожитки для української студіюючої молоді, в яких кромі мешканевих кімнат була б укр. бібліотека, їдальня і т. п. Здібні а бідніші студенти могли б числити на певні полегші зі сторони Союзу. В тих гуртожитках дозрівалиби і кристалізувались укр. уми будучих наших науковців, суспільно-громадські провідники та Союзові працівники.

д/ Поспішити з матеріяльною допомогою оселям молодечих організацій з тим, щоб все союзове членство могло з них користати.

е/ Щорічно відбувати по всіх наших центрах Союзові дні, а їхню програму заповнити молодечими силами.

Закінчуючи свій звіт вірю, що всі ми Союзовці візьмемося до активної і відданої праці, щоб за три роки з стотисячним членством і сорок мільйоновим майном могли ми привітати 75-ліття нашої установи.

(Продовження в наступному числі)

Катедральний храм УПЦ у Філядельфії відзначив свою першу річницю

Філядельфія. — Минув один рік з того часу, як у Філядельфії поблагословлено новозбудований катедральний храм Української Православної Церкви в ЗДА, що носить назву св. Володимира Великого. Першу річницю цієї великої події відзначено минулої неділі, 10-го вересня, відправою Архиєрейської Святої Літургії, яку відслужив блаженніший Владика Іван Теодорович, Митрополит Української Православної Церкви в ЗДА, в співслуженні о. мітрата Омеляна Міцика, о. мітрата Степана Білака, протоєреїв о. Андрія Дворакївського і о. Миколая Угорчака і диякона Петра Поліщука. Після Св. Літургії відбувся бенкет, що був рівночасно пошануванням Владики Митрополита з нагоди його 80-ліття. Понад 300 осіб зібралося в церковній залі, щоб згадати світлу подію благословення катедрального храму рік тому та рівночасно вшанувати первоієрарха УПЦ в ЗДА. Виголошено ряд промов і привітань. Від імені Головного Екзекутивного Комітету УН-Союзу промовляв його касир Іван Кокольський, передавши рівночасно пожертву від УНС в сімі $1,000.00 на фонд катедрального храму св. Володимира. Відповідні пожертви склали й інші установи та особи. Владика Митрополит на закінчення склав подяку учасникам святкувань та жертводавцям.

Замовчують голод у 1932-33 рр.

Друкуючи підмальовану роздутими цифрами хроніку — „Літопис колгоспів в УССР, „Радянська Україна" з 7 вересня під роком 1933 подає: „При всіх 864 МТСтанціях України створено політвідділи. На роботу в них партія направила 4 500 комуністів". Під другим голодним роком, 1934 — взагалі немає жодної згадки в тому „літописі колгоспів": після 1933 р. йде пропуск аж до 1940 року.

Гантер, Н. Й.

ДИТЯЧА ІМПРЕЗА

22-го липня погода погана. Щойно перейшла над нами буря зі зливним дощем і громами. Та як втихомирилося й над „Ксенею" показалися, ще несміливі, усмішки соняшного проміння, — її заля почала наповнюватися, перед год. 3-ою, зацікавленими обличчями гостей, які прийшли на „Дитячу імпрезу". А зацікавлених було чимало, як цікавий був і вік приявних: від 92-літньої прабабусі до 3-літнього правнучка.

Імпрезу влаштували ентузіястки дітвори пані: письменниця Леся Храплива й балетмастер Орися Кобзяр-Залеська, які 'зуміли з дітей, від 4-го до 13-го року, з'організувати хор, балетні виступи, деклямації, читання літературних загадок, — разом 12 точок програми з 26-ома виконавцями. Участь у програмі (поза хоровими точками при фортепіяновому супроводі Христі Никифоряк із Дітройту) брали: Оленка Певна (4 роки), Влодзьо Анастазієвський з Мінеаполіс (4 роки), Ромко Канюка з Ню Йорку (6 літ), Марта Зєлик (учениця драматичної школи О. Добровольської), танцюристки: Аня Никифоряк, Ганууся Рогожа, Марта Возняк, Марта Чорнобіль, Христя Возняк і Марта Зєлик при форт. акомпаніяменті Максима Пизюря зі Ст. Луїс, Міз., Богданчик Кузишин із Ню Йорку (5 літ), Маруся, Ірця й Юрко Яримовичі, Олесь Кузишин (9 літ), Ляля Канюга та танцюристки Уляна й Марта Козаківни.

Імпрезу відкрила й закрила п-ні Леся Храплива, яка в заключному слові звернула увагу батьків на важливість української дитячої книжки у вихованні дитини в національному дусі, заохочувала батьків до купування книжок для своїх дітей та вказала на намагання Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова постачати дітям відповідну для них книжку.

Очевидно, про таку імпрезу годі писати фахову мистецьку рецензію, але гідним подиву була справність і здисциплінованість усіх молоденьких виконавців та їх зусилля показати себе у найкращому світлі. І за ці зусилля та труд і відданість приявні нагороджували їх гучними оплесками. — М. і. вище названі 6 танцюристок отримали, попереднього вечора на американській дитячій імпрезі - конкурсі в сусідньому Віндгем, за свої танки „Женці" й „Гопак" першу нагороду й трофей.

Глибока подяка належиться паням Храпливій і Залеській. Коли матимемо більше таких виховниць і більше таких дітей, як нам вони їх представили, то й матимемо запоруку, що наша молодь не відцурається рідного пня, не пропаде в чужонаціональному морю, але, що виросте з неї нове покоління свідомих українських патріотів.

Згадуючи обі ці дві пані не можемо поминути мовчанкою симпатичного, увічливого власника „Ксені" п. Володимира Кобзяря, який не відмовив своєї помочі у влаштуванні милої імпрези.

В. Руцький

ВЕЧІР СПОГАДІВ З ЕКСПО І ПЛАСТОВОЇ ЗУСТРІЧІ

Ню Йорк. — Під час ширших сходин 64-го Відділу СУА, які відбудуться в суботу 16 вересня ц. р. в домівці Відділу в Українському Народному Домі при 140 Друга Евню, п-ні Христина Навроцька поділиться із своїми враженнями з Українського Дня Канади, Пластової Зустрічі та ЕКСПО 1967 р. Початок о год. 6:30 веч.

Шикаґо! Шикаґо!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ ПОВСТАННЯ УПА

в склад якого входить 41 громадських Організацій міста Шикаґо, запрошує все Українське Громадянство на

МАНІФЕСТАЦІЮ

для відзначення

Великих Роковин 50-ліття Української Державности

та

25-ліття повстання УПА

Маніфестація відбудеться

в неділю, 17 вересня 1967 р.

о год. 5:00 по пол. в ШКОЛІ ШОПЕНА

В ПРОГРАМІ:

Святочне слово о. ред. С. ІЖИК з Вінніпеґу, привіти від чужинців, резолюції та мистецька частина.

Віддаймо пошану Творцям Великих Чинів! Заманіфестуймо нашу єдність з Народом у боротьбі за Волю України! Кличемо старших і молодь — Всі на Маніфестацію!

КОМІТЕТ

Провід Пластової Станиці Ню Йорк

повідомляє всіх своїх Членів, що

ПЛАСТОВА ПРАЦЯ З ЮНАЦТВОМ

— ПОЧИНАЄТЬСЯ —

в п'ятницю, 15 вересня 1967 р.

В ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ

ПРАЦЯ з НОВАЦТВОМ почнеться в суботу, дня 16-го вересня 1967 р. о год. 1-ій по полудні.

НОВИЙ НАБІР ДО НОВАЦТВА приймається в п'ятницю від години 6-ої веч. та в суботу від 1-2 по пол.

ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Заля "Fashion Institute"

225 W. 24th St., між 7-ою і 8-ою Ave. в Ню Йорку

Субота, 30 вересня 1967 р.

год. 7:30 веч., точно!

Під протекторатом Їх Ексцеленції Високопреосвященного Владики

Кир Йосиф Шмондюка

Єпископа Стемфордського

— відбудеться —

ДОБРОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ

Дохід з концерту призначений на покриття коштів лікування

маестра Івана Задорожного

Диригента хорів і професора музики в Стемфордській Українській Духовній Семінарії.

В ПРОГРАМІ:

Мішаний хор „БОЯН" з Елізабету, мішаний хор „ДУМКА" з Ню Йорку, мужеський хор „ПРОМЕТЕЙ" з Філядельфії та оперова співачка п. МАРТА КОКОЛЬСЬКА (сопрано) і оперовий співак п. АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ (бас).

Диригенти: ОЛЕКСАНДЕР БЕРНИК, РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ і РОМАН СТЕПАНЯК.

При фортепіяні: пані ІРЕНА ЧУМА, пані ДЖОАН ДОРНЕМАН і п. ОЛЕКСАНДЕР ОМЕЛЬСЬКИЙ.

Запрошуємо все Українське Громадянство, церковні і світські українські організації причинитись своєю участю в цім благороднім ділі до морального і матеріяльного успіху цієї культурно-добродійної імпрези.

Квитки вступу в ціні 5 дол. — партер та 3 дол. — бальком, можна одержати в передпродажі в українських крамницях „Арка", „Еко" і „Сурма", а в день концерту від год. 6-ої в вечір при касі.

Концерт спонзорує „Самопоміч" — Ню Йорк.

КОМІТЕТ

Оселя УРСоюзу „ВЕРХОВИНА"

ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

СУБОТА, 16-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ

ЗУСТРІЧ ГРОМАДЯН ҐЛЕН СПЕЙ й ОКОЛИЦІ

ПРОГРАМА

Год. 5:30 — БЕНКЕТ

Год. 8-ма веч. — Виступить М. ПОНЕДІЛОК і І. КЕРНИЦЬКИЙ-ІКЕР ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ СУМА НЮ ЙОРК — керівник О. ГЕНЗА

Год. 9-та веч. — ЗАБАВА при ОРКЕСТРІ АНДРІЯ ШУЛЯ — „ТЕМПО"

НЕДІЛЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1967 р. Год. 2:30 по пол.

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ 1-ої ДИВІЗІЇ

J. F. KENNEDY STADIUM Dey St. Harrison, N.J.

АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІҐИ

УСТ Чорноморська Січ – Boston Tigers

Нюарк, Н. Дж.

Передзмаг аматори — Чорноморська Січ — Португальський СК

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

при

Православній Свято-Троїцькій Катедрі

539 Broome Street, New York, N.Y.

ПРИЙМАЄ ДІТЕЙ

ПОЧИНАЮЧИ, З ПІДГОТОВЧОЇ КЛЯСИ И КІНЧАЮЧИ, СЬОМОЮ

Щосуботи й щонеділі з 9 год. ранку до 12-ої год. дня.

Запис переводить Пан Андрій Колінко.

Початок 1967-68 навчального року — 16-го ВЕРЕСНЯ 1967 р. о 10-ій год. ранку.

ДИРЕКЦІЯ

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

— влаштовує —

в неділю, 17 вересня 1967 р. о год. 5 по пол.

У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

УНДому, при 140 2-га еве., Ню Йорк, Н. Й.

ГРОМАДСЬКУ НАРАДУ

ПРИСВЯЧЕНУ СПРАВАМ ПЕРШОГО

Світового Конґресу Вільних Українців

що відбудеться в Ню Йорку від 12-19 листопада ц. р.

На нараді будуть реферувати:

Йосип Лисогір, Ігнат Білинський

— Члени Підготовчого Комітету СКВУ

До участи в нараді запрошуємо широкі круги нашого Громадянства Округи Метрополітального Ню Йорку.

Українська Музична Школа

ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА

НЮ ЙОРК — ПАССЕЙК — НЮАРК

ПРИЙМАЄ ВПИСИ

до кляс: СКРИПКИ, ФОРТЕПІЯНУ і ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ. ПООДИНОКІ І ЗБІРНІ ЛЕКЦІЇ, СМИЧКОВА ОРКЕСТРА.

Інформуватись телефонічно: Володимир Цісик — (212) 847-2566

БАЛЕТНА ШКОЛА РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Ню Йорк, Друга евню ч. 140, (Укр. Народний Дім)

Початок Шк. Року: П'ЯТНИЦЯ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1967

Реєстрація нових учнів — субота 16-го вересня від 11 ранку до 3 по пол.

БАЛЕТ, РИТМІКА. ХАРАКТЕРНІ И НАРОДНІ ТАНКИ. МОДЕРНИЙ ТАНЕЦЬ І РУХАНКА ДЛЯ МОЛОДІ.

ІНФОРМАЦІЇ И ЗГОЛОШЕННЯ ТЕЛЕФОНІЧНО:

OR. 7-7187 або GR. 3-1235

УВАГА! ГАРТФОРД й ОКОЛИЦЯ! ***УВАГА!***

Т-ВО УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЮЮЧОЇ МОЛОДІ ім. М. МІХНОВСЬКОГО

ОСЕРЕДОК ДІЯЛЬНОСТИ ГАРТФОРД, КОНН.

запрошує Вас на

ОСІННІЙ БАЛЬ

який відбудеться в СУБОТУ,

16-го вересня 1967 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 961 Ветерсфілд Аве.

Знана оркестра „ДНІПРО" (п. Строцький — Пассейк)

Початок: 8:30 веч.

Вступ: $3.50 — $2.50 (студенти)

Під час вечора — ВИБІР „ЦАРІВНИ НА 1968"

Вечірній стрій побажаний

which will be held on SATURDAY

September 16, 1967

at the UKRAINIAN NATIONAL HOME

961 Wethersfield Avenue

Orchestra: "DNIPRO" (Mr. Strockyj — Passaic)

Dancing starts at 8:30 P.M.

Tickets: $3.50 — $2.50 (students)

During the evening an election of "PRINCESS for 1968"

Semi-formal.

З великим сумом сповіщаємо Українське Громадянство, що 11-го вересня 1967 року о год. 7-ій ранку відійшов від нас б. директор і професор Українського Технічного Інституту

Д-р ІВАН ПАВЛОВИЧ ЦАПКО

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Висловлюємо щире співчуття Родині Покійного.

КОЛЕҐИ І СПІВРОБІТНИКИ УТІ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. проф. **БОГДАНА ЗАГАЙКЕВИЧА**

бувші учні й учениці Перемишля, на Осередок НТШ в Сарселі зложили 40.00 долярів

О. В. Гнатик	$5.00	Е. Колодій	$5.00
Яр. Гусар	5.00	О. Парубчак	5.00
Н. Б. Шараневич	5.00	Р. Гриців	5.00
М. В. Турко	5.00	С. Леущ	5.00

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. проф. **Б. ЗАГАЙКЕВИЧА**

бувші учні і знайомі зложили:

на НТШ у ЗДА:	
інж. А. Артимович	$10.00
ред. П. Ямняк	10.00
д-р М. Малиновський	50.00
інж. Е. Бедрій	10.00
на НТШ в Сарсель	
П. Ґула	10.00
на УВАН у ЗДА	
інж. Е. Бедрій	10.00
о. І. Кобат	25.00
д-р М. Прокоп	10.00
Е. Стахів	10.00
К. і А. Бук	10.00
на Український Університет в Римі	
С. і В. Манько	5.00
інж. В. і Нат. Котик	10.00
Е. Перейма	10 00
О. і Е. Марків	10.00
І. Хамуляк	10.00
на Катедру Українознавства	
П. Шпачинська	10.00
на вінок	
д-р М. Прокоп	5.00
Е. Стахів	5.00
К. і А. Бук	5.00
С. і В. Манько	5.00

Дітям і Родині Покійного складаємо глибокі вислови співчуття.

Дальші пожертви просимо надсилати на адресу: A. Buk, 141 Autumn Street, Passaic, N.J. 07055.

Ділимося болючою вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 28-го серпня 1967 року в Глинянах, Зах. Україна, по довгій, невилічимій недузі померла наша Найдорожча СЕСТРА, ШВАҐЕРКА і ТЕТА

бл. п.

МАРІЄЧКА ДУДКЕВИЧ-ТАРАСОВА

У глибокому смутку:

ІРЕНА ДУДКЕВИЧ-БАБЮК — сестра
Мґр. РОМАН БАБЮК — шваґер
РОМА і ГЮ РЕЙНІ — сестрінка з мужем

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 17 ВЕРЕСНЯ 1967 року в українській католицькій церкві св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ, Н. Й., після Служби Божої.

АКАДЕМІЯ У 50-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

СВЯТОЧНА ПРОМОВА —

Проф. БОРИС МАРТОС

КОЛ. ПРЕМ'ЄР УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 16 і 17-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УЧАСТЬ У ВИБОРІ ТА КОРОНАЦІЇ

МІСС СОЮЗІКИ НА 1968 РІК

— візьмуть —

МІШЕЛ МЕТРІНКО — Miss USA 1965 — МАРІЯ РИБЧУК — Miss USA 1966-1967

Майстер церемонії — ВОЛОДИМИР ГЕНТИШ

ВИБІР МІСС СОЮЗІВКИ ПОПЕРЕДИТЬ

КОНЦЕРТ

В ЯКОМУ ВИСТУПИТЬ

ОРИСЯ БАЛА

СОЛІСТКА НЮЙОРКСЬКОЇ „МЮЗІК ГОЛ"

Танцювальна група СУМА „Лиман"

З ПАССЕЙКУ, Н. Дж. ПІД. КЕР. СТЕТКЕВИЧА

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ГРОМАДСЬКІ МУЗЕЇ В УКРАЇНІ

З ініціятиви і коштом жителів окремих міст і сіл постали за останні роки вже 1 300 музеїв та музейних кімнат, про що повідомило так зв. міністерство культури УССР. Те ж міністерство надало у серпні звання „Народного музею" тим громадським музеям і кімнатам, які за власні фонди придбали відповідне приміщення, „створили експозиції, що висвітлюють історію краю і соціялістичні перетворення за 50 рр. радянської влади". „Культура і Життя" з 31-го серпня сповістила, що таке звання вже надано 15 музеям. З переліку видко, що це здебільшого „музеї" большевицького перевороту, совєтських партизанів та „героїв праці". Виключення становлять меморіяльні музії Лесі Українки, Миколи Гоголя та три краєзнавчі музеї. Є навіть „український народний музей" московського маршала - загарбника з царських часів Суворова . . .

У ЧЕРНІГОВІ НАСИПАЮТЬ „КУРГАН СЛАВИ" НА МОГИЛАХ ВОЇНІВ УКРІНИ-РУСИ, IX-X СТОРІЧ

Київ. — У старовинному княжому Чернігові „місцеві ентузіясти давно виношують чудовий проєкт створення пантеону слави радянських воїнів", — заявила „Радянська Україна" з 31 серпня, одночасно друкуючи такого листа: „Перебуваючи в Чернігові, ми, туристи Київського будинку вчених, були свідками кричущої неуваги до нашої історії і культури. З розпорядження місцевих керівників почалися земляні роботи на Болдиній горі по спорудженню пам'ятника вічної слави. Однак, яким способом робиться це! Ми всім своїм єством за увічнення слави радянських воїнів Великої Вітчизняної війни. Але навіщо для реалізації цієї вкрай потрібної справи руйнувати кургани руських воїнів IX-X століть?"

„В ЗАСІКИ БАТЬКІВЩИНИ"

Зберігаючи зрусифікований правопис, передруковуємо уривок із звіту „Радянської України" ч. 178 про випомповування хліба з України: „Одеська область — При плані 778 тисяч тонн на приймальні пункти надійшло 784 тисячі тонн дорідного зерна. План продажу основної продовольчої культури — озимої пшениці перевиконано на 230 тисяч тонн. Продаж хліба понад план триває . . . Тернопільська область — В державні засіки засипано 277 тисяч тонн зерна, на 69 тисяч тонн більше, ніж передбачено планом. Продаж хліба понад план триває . . . З великим піднесенням трудяться працівники тваринницьких ферм. В порівнянні з відповідним періодом минулого року заготівлі м'яса зросли на 8,5 тисячі тонн, молока — на 10 тисяч тонн. Миколаївська область — Державі продано 675 тисяч тонн зерна при плані 671 тисяча тонн. Продаж хліба понад план триває . . . Волинська область — Трудівники сільського господарства області, готуючи гідну зустріч 50-річчю великого Жовтня, організовано ведуть збирання врожаю і виконали план продажу хліба державі на 168 процентів. Понад план продано 35 тисяч тонн зерна. Продаж хліба триває . . ."

ЦІКАВИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

„У доменному цеху Дніпропетровського металургійного заводу імені Дзержинського нещодавно закінчились цікаві експерименти. Щоб одержати оптимальний режим доменної плавки, випробували електронну цифрову керуючу машину „ЦУМ-1". Вона щодня видавала оперативні економічні рекомендації по окремих агрегатах, а також по цеху в цілому. Машина, зокрема, визначала найбільш прийнятний технологічний режим плавки, підказувала, як і в якому співвідношенні завантажувати кокс, агломерат і вапняк. Експерименти провадив Київський інститут автоматики". Журнал „Україна" з серпня ч 32, повідомив при тому, що продукція більшости домен підвищилась, завдяки допомозі автоматів, до 20%.

НІ ПО-РОСІЙСЬКОМУ НІ ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

Хоча місто Ромен розташоване в Українській ССР, однак, там голова міської ради якийсь Алексєєв почуває себе, неначе в Росії. Навіть гумористичний київський „Перець" з липня звернув увагу на деякі прилюдні написи в старовинному українському місті: „На роменському автовокзалі череда автобусів. Хочеш їдь на Київ. Хочеш — на Харків. А хочеш — сідай на „Ромни — Сребноє"... Куди?. Куди?.. Водій знизує плечима — що то за пасажир такий нетямущий! На Срібне машина. Тільки тепер починаєш петрати, що назву маршруту написано безграмотним суржиком і що везе тебе той суржик на Чернігівщину, в Срібне.

До речі, суржику у місті хоч одбавляй. Не втекла від цієї грамоти і „Ул. ім. Шевченка".. Підождемо, поки комунальники старовинного міста опанують українську мову і дружно виженуть суржик з усього міста, у тому числі і з вулиці імені Шевченка".

ЧАСТІ ЗМІНИ РОБІТНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УССР

„Чимало робітників залишає завод Петровку у м. Дніпропетровську", писала „Радянська Україна" з 31-го серпня, заторкуючи проблему текучости робітничого складу на багатьох заводах і підприємствах УССР. За цей рік з згаданого заводу подались геть разом понад 240 робітників — шукати кращої праці. Причини такого стану газета вбачає в незабезпеченні робітників і в помешканням, а також „різний рівень заробітньої платні": „З механічного цеху нашого заводу за шість місяців цього року звільнилось 65 чоловік і тільки через те, що в них менший заробіток порівняно з тим, який одержують за таку саму роботу на машинобудівних заводах (токарі, ковалі, підручні робітники)".

УНІКАЛЬНІ ВИДАННЯ

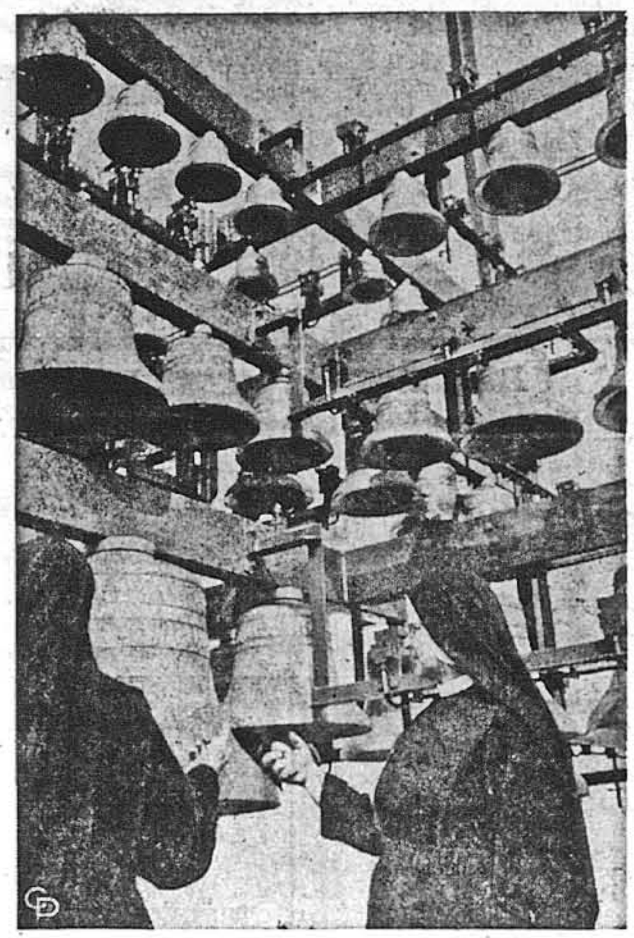
В огляді книжок-унікумів, що їх має Бібліотека і книгосховище Академії Наук у Києві, працівник відділу стародруків називає на сторінках „Літературної України" з 5-го вересня декілька закордонних унікальних видань, в тому й видану в Нюрнберзі в 1493 р. „Хроніку Гаргмана Шеделя", та книжку Арістотеля: важливий латинський переклад геніальної праці Арістотеля „Історія тварин", виданої у Венеції 1476 року. Це найдавніший друкований твір з питань зоології. Книжка Арістотеля мала великий вплив на розвиток біологічної науки, вона не втратила наукового значення й понині. Досі збереглося лише два примірники цього видання. Один з них — у Паризькій національній бібліотеці, другий належить Центральній науковій бібліотеці АН УРСР".

НАЙНОВІШІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ПРО ВИДАННЯ В УССР

Київ. — У газеті „Молодь України" з 5 вересня, в заклику передплачувати совєтську періодику на 1968 рік, наведено наступні дані про кількість газет і журналів, що виходять тепер в Українській ССР: „Нині в нашій республіці видається 2608 газет і журналів, в тому числі 2200 українською мовою Тоді як до революції на Україні виходила одна лише українська газета.

Серед цих видань — 14 республіканських, 33 обласні партійні, 25 обласних комсомольських, 28 міських, 475 міськрайонних і районних газет. Їхній разовий тираж — 15 мільйонів примірників". В іншому місці газети сказано, що „наша преса — це наймогутніша зброя партії". Отже, в Україні тепер виходить 400 назв газет і журналів російською мовою.

ДЗВОНИ В ДОМІ ДЛЯ СЛІПИХ

В домі для сліпих у Мюнхені, Західня Німеччина, заінстальвано цілу систему із 35 дзвонів, призначених для повідомлювання мешканців дому про такі чи інші заняття чи про час сніданків, обідів і вечер. Кожен із дзвонів має інший тон. На фото: черниці випробувують новозаінстальовані дзвони.

В УССР демонструють „документальний кінофільм" під наг. „Народ обвинувачує"

Назва кінофільму київської студії ім. О. Довженка „Народ обвинувачує" вже кілька разів згадувалась у совєтській пресі, але без жодного докладнішого повідомлення про те, кого і за що обвинувачує. Трохи більше світла на той „документальний кінофільм" кинула газета „Культура і Життя" з 7 вересня, з нагоди так зв. „Дня Ровенської области", подаючи, вслід за російською, назву міста Рівного, як „Ровно". У розповіді про село Кустин, яке нараховує близько 900 жителів, та бібліотеку, в якій доручають „твори Леніна кожному читачеві", між ін. :сказано „Згадується проведена тут недавно читацька конференція по книзі Ю. Мельничука „Коли кров холоне в жилах". Виступали живі свідки злодіянь, що їх творили банди українських буржуазних націоналістів. Після конференції демонструвався документальний кінофільм „Народ обвинувачує". За проханням колгоспників її було проведено в усіх трьох селах, що об'єднує артіль."

„РЕЛІКВІЇ НАДЗБРУЧАНСЬКОГО КРАЮ"

На виставці у Львові показано не експонати з історії, чи мистецтва тієї частини України, а такі „реліквії" („Літ. Україна" з 29 серпня): „Співробітникам обласного державного архіву вдалося розшукати понад сто різних документів, які розповідають про боротьбу трудящих Надзбручанського краю за радянську владу. Найбільш цікаві експонуються на виставці, присвяченій 50-річчю Великого Жовтня. Представлено матеріяли про встановлення радянської влади на Тернопільщині влітку 1920 року, декрети галицького ревкому. Широко відображено на виставці діяльність КПЗУ, історичний акт возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною в 1939 році".

ТАРЗАН, Ч. 5871. Крик в джунґлях!

Тарзан дещо сумнівався щодо „доктора Смита", але йому інстиктовно подобалася людина і він вирішив помогти їй.

Коли мандрували в глибину джунґлів, мавполюд заміняв свою зброю . . .

А ось одного дня повітря наповнилося криком страждання!